

LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Ja-
maca, N. Y., under
the Act of March 3,
1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

No. 6

Ozone Park 17, N. Y. Penkt., sausio (Jan.) 18, 1963

METAI 52-ji

KRISLAI

Iš prezidento kalbos.
Klaides gairės.
Kaip su ta paroda?
Puikios perspektyvos.
Užsitaranta slove.
Kaip tie plėšikai.
Noris kariuoti.
Draugams iš "Freiheit."

— Rašo A. Bimba —

Mūsų prezidento pranešimas Kongresui labai įdomus tuo, kad iš jo visų siūly tryksta didžiausi prietarimai. Čia jis didžiuojasi nesvietišku mūsų krašto pralobimu, čia jis pripažįsta, kad apie trisdešimt milijonų amerikiečių vaikština nedavalgę, žmėniskai neapsirengę, be tinkamų butų.

Beveik pusę kalbos pašventęs propagandai už dar didesni ginklavimąsi, pasižadėjo darbuotis už visuotinį ir pilną nusiginklavimą.

Didžiausios mūsų ekonomikos klestėjimu, bet gražiai nutylėjo apie pastovią šėsių milijonų bedarbių armiją.

Gražiai susidorojęs su komunizmu, ne tik visą mūsų kraštą, bet ir visą Lotynų Ameriką rūšiai gąsdino bausių komunizmo pavojumi iš mazytės Kubos!

Apsidžiaugęs, kad nė viena iš naujų valstybių Azijoje bei Afrikoje nenužygiavo komunizmo keliu, siūlė bilijonus dolerių išleisti jų gelbėjimui iš komunizmo pavojaus.

Panašių prietaravimų randasi ir daugiau, bet užteks tiek.

Tenka pasakyti, kad prezidento patiektosios šiemės gairės nežada laimės nei Amerikai, nei pasauliui.

Tai kaipgi bus: Tarybų Sąjunga dalyvaus pasaulinėje parodoje 1964 metais mūsų Niujorke, ar nedalyvaus? Kalbos eina, kad parodos rengėjai maldauja tą šalį pakeisti savo nusistatymą. Be jos dalyvavimo paroda neduosianai nė pusės tiek biznio, kiek iš jos tikimasi.

Ką galvoja Tarybų Sąjunga? Sakoma, ji mano, kad iš parodos praktiškos biznis naudos jai nebūtų daug, o propaganda, kiek iš jos ateitų, neverta dvidešimt penkių milijonų dolerių. Už tą galima būtų pasistatyti daug gyvenamųjų namų.

Rimtas klausimas. Jis jau turėtų išryškėti greitoje ateityje, nes toks neaiškumas gali visai sugadinti mūsų Mosės ir jo kolegų nervus.

Perskaiciu Vilniaus "Tiesoje" (sausio 11 d.) Valstybinės plano komisijos pirmininko A. Drobnio pranešimą "Apie Lietuvos liaudies ūkio vystymo planą 1963 metams." Koks puikus pranešimas, kokios šaunios perspektyvos!

Mūsų senoji tėvynė, kartu su kitomis tarybinėmis šalimis mojas ir šiais metais didžiuliems laimėjimams, didžiuliams pasiekimams.

Mes tik galime palinkėti jai sekmes visuose tuose šaunuose užmojuose.

Neseniai "Laisvėje" skaitėte labai gražų Rojaus Mizaros straipsnį apie Antaną Sniečuką, vieną iš žymiausių mūsų senosios tėvynės vadų, kuris šiomis dienomis atžymėjo savo šešiasdešimtąsias metines ir ta proga tapo Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos prezidento apdovanotas Lenino ordinu.

(Tąsa 6-tam pusl.)

Šiaur. Vietnamas reikalauja komunistų vienybės

Saigonas. — Įvyko Šiaurės Vietnamo Komunistų partijos konferencija. Pranešimą darė vadas Ho Či-minhas. Jis apibūdino tarptautinę padėtį: komunistinių šalių atsiekimus ir imperialistinių didinimą apsiginklavimo.

Po konferencijos partijos organas "Nhan Dan" (Liaudis) rašė: "Socialistinis laigeris turi būti kietai suvienytas, o ypatingai reikalinga vienybė tarp Tarybų Sąjungos ir Kinijos komunistų."

Dienraštis nurodė, kad imperialistai skleidžia melus, būk "komunistai siekia eksportuoti revoliuciją". Komunistai sako, kad kiekvienos šalies darbo liaudies yra pareiga kovoti ir pasiliuosuoti iš išnaudojimo.

Taikos reikalais dienraštis rašo: "Komunistai stovime už taiką ir taikingą sugyvenimą skirtingų politinių ir socialių santvarkų, o tarptautinių reikalų išsprendimą pasitarimų keliu".

Daugybė protestų prieš Neamerikinį komitetą

Washingtonas. — Prieš Baltojo Namą įvyko demonstracija, kurios dalyviai reikalavo panaikinti komitetą, kuris tyrinėja antiamerikinę veiklą. Pasirodo, kad iš visos šalies vis daugiau ateina reikalavimų panaikinti jį, nes jis veikia prieštaraudamas JAV Konstitucijai.

Kongrese yra įnešta du biliai, kurie reikalauja pa-

leisti komitetą. Vieną bilį įnešė kongresmanas iš Kalifornijos valstijos — James Rooseveltas, sūnus buvusio JAV prezidento, o antrą — William Ryan, kongresmanas iš New Yorko valstijos.

Šias rezolucijas remia 84 kongresmanai, bet Atstovų buto pirmininkas John McCormack'as prieštarauja bilį apsvartymui.

Dėl įvykių Togo respublikoje

Akra. — Togo militariškos jėgos su liaudies pritarimu nuvertė Vakarų politikos prezidento Sylvanus Olympio valdžią. To buvo galima laukti.

Togo plotai pirmą Pirmojo pasaulinio karo buvo pavergti Vokietijos imperialistų. Po to karo 13,000 ketv. mylių plotas buvo Anglijos "globoje", o beveik 22,000 ketv. mylių — Francūzijos.

Ganai gavus nepriklausomybę Anglijos "globojamo" ploto gyventojai plebiscito keliu susijungė su Gana. Gi Francūzijos "globojamas" plotas pasiskelbė atsikira respublika.

Togo prezidentas Olympio ir jo šalininkai vedė aršią propagandą prieš Ganą ir kitas neutrališkos politikos Afrikos valstybes.

Gal jau baigsis A-bombų bandymai

Jungtinės Tautos, N. Y. — Tarybų Sąjunga prieš Kalėdas baigė atominį bombų bandymus ir pareiškė, kad jeigu Vakarai susilaikys nuo atominį ginklų bandymų, tai TSRS nuo 1963 m. sausio 1 d. daugiau jų nedarys.

Dabar eina pasitarimai tarp S. Carapino, TSRS delegato, ir W. C. Fosterio, JAV delegato, atominį bandymų sulaikymui.

500,000 JAV karių buvo prieš Kubą

Washingtonas. — Kubos krizės metu Jungtinės Valstijos jau buvo paruošę 500,000 vyrų smūgiui Kubos respublikai. Virš 3,000 bombinių lėktuvų, daugybė jų su atominėmis bombomis, jau tik laukė signalo bombardavimui.

45,000 marinkų komandą generolo D. M. Shoup buvo paruošta pirmam smūgiui, o jų rezervai sudarė dar 100,000 marinkų.

Pentagonas buvo paruošęs pirmąjį smūgiui 100,000 pėstininkų ir visas priemones ūmiam jų į Kubą įkėlimui. Karo laivynas buvo sukoncentravęs virš 200 laivų su 45,000 jūrininkų.

Korporacijų šėrai žymiai pakilo

New Yorkas. — Nors prezidentas Kenedis dar neaiškino Kongreso nariams kam planuojama daugiausiai numušti taksus, bet spaudos korespondentai tą jau sužinojo.

To rezultate New Yorko biržoje smarkiai pakilo kainos įvairių korporacijų šėrų, o daugiausiai jų, kurios gamina ginklus ir amuniciją.

Honkongas. — Šios anglų kolonijos valdžia paskyrė \$87,000,000 įrengimui prėsko vandens rezervuaro.

'LAISVĖS' VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ
Vajus prasidėjo spalio 1 d. ir tęsis iki gruodžio 31 d.

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS: PUNKTAI

Connecticut Valstija	9522
Miami, Fla.	7007
Brooklyn, N. Y.	6366
So. Boston, Mass.	5648
New Jersey valstija	5582
Los Angeles, Calif.	5028
Lawrence - Lowell, Mass.	4288
Philadelphia, Pa.	3776
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	2960
L. Tilwick, Easton, Pa.	2788

Pittsburgh, Pa.	2732	Chicago, Ill.	932
Worcester, Mass.	2028	Scranton, Pa.	632
Rochester, N. Y.	1872	Plymouth-Wilkes-Barre, Pa.	600
Great Neck, N. Y.	1680	A. Navickas, Haverhill, Mich.	360
Chester, Pa.	1380	Vera Smalstis, Livonia, Mich.	348
M. Uzdavinis, Norwood, Mass.	1348	K. Naravus, Sheboygan, Wis.	328
LLD 20 kp. Motorų skyrus,	1348	V. Taraskevič, Oakland, Calif.	204
Binghamton, N. Y.	1240	C. K. Urban, Hudson, Mass.	196
B. Sutkus, San Francisco, Cal.	1128	Veronika Kvetkas,	
A. Zemaitis, Baltimore, Md.	1005	Cambridge, Mass.	180
J. Zebrys, Cleveland, O.	960	M. Aranuk, Detroit, Mich.	146
		C. Belunas, Detroit, Mich.	108

L. Žemaitienė, Hartford, Conn., prisiuntė naują prenumeratą ir pluoštą atnaujinimų. Atnaujinimų gauta ir nuo V. Staigaitis, W. Suffield; J. Čepukaitis, Forestville, ir J. Patkus, New Haven.

Jurgis Gendrėnas, St. Petersburg, Fla., smarkiai darbuojasi, prisiuntė dvi naujas prenumeratas. Nesė-

(Tąsa 5-tame puslapyje)

Sako, kad neveikia JAV propaganda

Washingtonas. — JAV Kongreso subkomitetas, kuris rūpinasi propaganda per "Voice of America", raportavo, jog propaganda neveikia Kuboje ir Lenkijoje.

Vargiai ji savo tikslą pasiekia ir kitur. 1962 metais JAV palaikymui propagandos per "Voice of America" išleido \$120,500,000.

Prie "Voice of America" dirba daug pabėgėlių, kurie propagandą perduoda tų šalių kalba, iš kurių jie yra atbėgę.

400,000 vyrų armija prieš partizanus

Saigonas. — Dabar prieš partizanų veiklą virš 400,000 vyrų armija. Pietų Vietnamo armija sudaro 250,000 vyrų jėgą, žandarų pulkai — 150,000 ir dar 12,000 Jungtinių Valstijų karininkų, marinkų ir lakūnų.

Partizanų, organizuotų į batalionus, yra tik apie 20,000, bet jie gauna nuolatines pagalbas iš žemdirbių, darbininkų ir žvejų.

SIAUCIA ŠALČIAI

Washingtonas. — Šiomet neišpasakytai yra šalta ir gili žiema. Šalčiai siaučia nuo Kanados iki Meksikos. Sausio 14 d. Rio Grande upės srityje buvo tik 20 laipsnių virš nulio ir daug citrusų sugadino. Tą dieną sniego audros žuvo 40 žmonių.

Gdynia, Lenkija. — Lenkai pasistatė naują laivą 14,500 tonų įtalpos.

Brazilijoje yra sunki padėtis

Rio de Janeiro. — Po plebiscito, kuris grąžino prezidentui Goulartui galią, reakcininkai nenusiramino. Jie kalba už militarinį diktatorių.

Brazilijos padėtis sunki. Buvusios reakcinės vyriausybės šali nualino, jos finansus pristumė prie katastrofos. Dabar už vieną JAV dolerį jau moka 1,000 krizeirų.

Jungtinės Valstijos maršalai teikia pagalbas Brazilijai, nes Goularto vyriausybė neremia Washingtono politikos.

Konge jau pasidavė Moise Tshombe

Jungtinės Tautos. — Po daugelio manevrų ir grasinimų save pasiskelbęs Katangos prezidentu Moise Tshombe jau pasidavė.

Ilgai jis grąsino sunaikinti svarbias Kolwezo kasyklas ir "sunaikinti miestus, tiltus ir kitokias imones", jeigu Jungtinių Tautų jėgos nesusilaikys nuo Katangos okupavimo.

Bet jo grasinimai ir pasiūlyti grasinimai. Jungtinių Tautų jėgos jau užėmė Kolwezo kasyklas ir miestelį.

TUNISIJOJE NERAMU

Tunisas. — Susektas suokalbais nužudyti Tunisijos prezidentą Bourguibą. Amerikiečiai mano, kad tai rezultatai ekonominio skurdo ir nepasitenkinimo jo pataikavimais Vakarų politikai. Tunisijos darbo liaudis baisiai skursta, nes proporcingai metinės įplaukos siekia tik \$100.

"Galima sutvarkyti Berlyno reikalus." -- sako Chruščiovas

Berlynas. — Čionai atsidarė Vokietijos Demokratinės Respublikos Komunistų partijos suvažiavimas. Dalyvauja virš 2,500 delegatų, o broliškių delegatų yra iš apie 50 šalių. Broliškių delegatų tarpe yra Chruščiovas. Jis sakė kalbą dėstydamas tarptautinę padėtį.

Chruščiovas sakė, kad reikia padaryti taiką su Vokietijomis ir būtinai sutvarkyti vakarinio Berlyno reikalus. Kas dėl vakarinio Berlyno, tai Chruščiovas

sakė: Jeigu Anglija, Francūzija ir Jungtinės Valstijos spirsiasi laikyti savo militarines jėgas, tai laikinai joms galėtų pasilikti, bet po Jungtinių Tautų komanda, o ne po Vakarų karo sąjungos—NATO komanda.

Kas dėl vokiečių tautos, tai jis sakė, kad ateityje bus viena, suvienyta Vokietija, bet ji bus socialistinė, tai yra, tokia, kokia yra Vokietijos Demokratinė Respublika (Rytų Vokietija).

Kenedis sako, kad JV numuš taksus, bet ginkluosis

Washingtonas. — Pirmadienį, sausio 14 d., Jungtinių Valstijų prezidentas John Kenedis kalbėjo bendrame Kongreso posėdyje.

Kenedis sakė, kad reikia priimti trijų metų taksų planą ir jį vykdyti bus galima "visiems" numušti įplaukų taksus. Smulkmeniškas planas bus paskelbtas vėliau.

Kenedis kalbėjo, kad apsiginklavimui turės būti

J. Valstijos grasina Ceilono respublikai

Kolombas. — Jungtinių Valstijų valstybės departamentas pareiškė, kad su vasario mėnesiu sulaikys pagalbą Ceilono respublikai. Sakoma, kad taip pasielgs už tai, jog Ceilono respublika konfiskavo amerikiečių naftos šaltinius.

Bet Ceilono vyriausybė numato ir kitą priežastį JAV nemalonės: neseniai čia įvyko Afrikos - Azijos neutralių šalių konferencija, kurioje buvo pasisakyta už tai, kad Indija ir Kinija diplomatijos keliu sureguliuotų sienų reikalus. Gi, kaip žinia, tokia politika JAV vyriausybė nepriima.

Francūzija ruošia savas atomų jėgas

Paryžius. — Francūzijos prezidentas De Gaulle pareiškė, kad jis atmeta Anglijos ir Jungtinių Valstijų susitarimą atominį ginklų reikalais, kurių pamatan statomi JAV "Polaris" submarinai.

De Gaulle sakė, kad Francūzija gamins savas atominės bombas ir kitokius atominis ginklus.

Washingtonas. — National Gallery of Art patalpoje yra išstatytas parodai paskilbęs Mona Lisa paveikslas. Jo pamatyti jau lankėsi virš 100,000 žmonių.

dar daugiau pinigų skiriamas, kaip tas buvo daroma iki dabar. Kaip žinome, tai šiem reikalams JAV didesnę pusę biudžeto jau išleisdavo.

Stojasi klausimas: Kaip bus galima numušti taksus ir tuo pat metu dar daugiau pinigų išleisti apsiginklavimui?

Kenedis sakė, kad biudžeto įplaukas bus galima pakelti pakeliant taksus ant taksojamų reikmenų.

Kalbėdamas apie tarptautinius reikalus, jis sakė, kad kapitalistinis pasaulis sutvirtėjo, kuomet socialistinis susilpnėjo, nes komunistų tarpe yra pasidalinimas. Kenedis sakė, kad Jungtinės Valstijos ir toliau teiks ekonominę ir finansinę pagalbą kapitalistinėms valstybėms, taigpi tvirtins karines sąjungas, pirmoje vietoje NATO.

JAV daug kainavo Kubos invazija

Washingtonas. — 1961 m. po invazijos į Kubą Elenora Rooseveltienė siūlė, kad JAV užmokėtų Kubos reikalavimą sumą ir išpirktų invazijos dalyvius. Tokiam išpirkimui buvo priešingų. Protestuojantieji sakė, kad tai "būtų JAV pinigų eikvojimas".

Dabar paaiškėjo, kad invazijos imtinių buvimas Kuboje labai brangiai atsiėjo Jungtinėms Valstijoms. JAV užsienio žvalgyba (Central Intelligence Agency) kiekvieną mėnesį mokojo šeimoms ir artimiesiems jų užlaikymui. Pavienius giminės, kurios radosi JAV, gaudavo po \$225 kiekvieną mėnesį, o žmonos su vaikais dar po daugiau.

Ottawa. — Kanadoje laikraščio popieriaus gamintojai jaučia New Yorko laikraščių streiką.

Maskva. — Čionai atsidarė JAV techninių knygų paroda, kuri tęsis iki vasario 24 d.

SUBSCRIPTION RATES:			
United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

JAV Komunistų partijos pažiūra į Kinijos komunistų politiką

JAV KOMUNISTŲ PARTIJA paskelbė spaudoje savo pažiūrą dėl Kinijos Komunistų partijos nusistatymo.

Šiandien jau niekam nėra paslaptis, kad tarp Kinijos Liaudies Respublikos ir Tarybų Sąjungos komunistinių partijų (o tai reiškia, ir tarp vyriausybių) vyksta aštrus trynimasis. Toliau labai svarbiais klausimais tų komunistinių šalių partijos skirtingai nusistatę.

Neseniai mes išspausdinome didoką dalį kalbos, kurią N. Chruščiovas sakė Tarybų Sąjungos parlamento sesijoje, vykusioje 1962 metų gruodžio mėnesį Maskvoje. Ten Chruščiovas aiškiai ir ryškiai apibūdino tuos skirtumus — nesusipratimus, dėl kurių nesusitaikoma. Tie mūsų skaitytojai, kurie skaitė N. Chruščiovo kalbą, žino, kaip Tarybų Sąjunga ir Kinija žiūri į "Kubos krizės" reikalą, iškilusių praėjusių metų spalio mėnesį. Tarybų Sąjunga pelnytai didžiūjojasi, kad ji, savo politika, savo mostu išgelbėjo pasaulinę taiką, atmušė imperialistų užmačius pradėti branduolinį karą. Kinijos komunistai gi sako, kad Tarybų Sąjunga, ištraukdama iš Kubos savo branduolinių bazes, nusilenkė JAV imperialistams, kad ji nusilenkusi "popieriniam tigru" (taip Amerika Kinijos komunistų vadovai vaizduoja), kad ji atliko "naują Muncheną".

Ko aiškiai nepasako Kinijos vadovai, tai pasako mažytės Albanijos vadovai; jie visai niekina Tarybų Sąjungą, jie visai plūsta patį N. Chruščiovą. Labai dažnai Kinijos komunistai kalba Albanijos komunistų lūpmis.

Tai, žinoma, nežada nieko gero komunistiniam judėjimui ir kliudo jo kovai prieš imperializmą, kliudo komunistinei statybai.

— o —

JAU DAUG KOMUNISTINIŲ partijų tuo klausimu pasisakė. Tokios didžiulės Komunistų partijos, kaip Italijos ir Francūzijos, aiškiai tarė savo žodį; jos kritikuoja Kinijos Komunistų partijos taktiką ir politiką, jos šimtu procentų pritaria TSKP politikai.

Neseniai tuo klausimu pasisakė ir JAV Komunistų partija. Aiškiai ir nesvyruojančiai ši partija stoji Tarybų Sąjungos pusėn. Pareiškimas sako, kad Kinijos komunistų pozicija esmėje supuola su pačių ultra-dešiniųjų JAV valdančiųjų sluoksnių politika, kuri siūlo ginklo jėgą prieš socialistines šalis.

"Iš tikrųjų," sako pareiškimas, "Kinijos Komunistų partijos pozicija panaši tūlį galingų JAV monopolistų pozicijai, būk esą Karibų krizės išsprendimas yra JAV imperializmo pergalė..."

Kaip vieni, taip ir antri pasakoja, būk JAV imperializmas privertė Tarybų Sąjungą nusilenkti, jo bijotis. JAV Komunistų partija mieliai užgiria Tarybų Sąjungos žygius, kuriais buvo nustumtas šalin ("Kubos krizės" metu) pasaulinis branduolinis karas, galėjęs sunaikinti šimtus milijonų žmonių.

JAV Komunistų partija kritikuoja Kinijos Komunistų partiją ir už tai, kad ši per savo agentus bando ieškoti sau pritarėjų Jungtinėse Valstijose, bando ardyti JAV komunistų vienybę.

Kinijos Komunistų partijos pasiekimai, laimėjimai, sako pareiškimas, yra dideli, garbingi. Bet jos pradėtasis pasienio karas su Indija neneša naudos Kinijai ir niekam kitam, apart tu, kurie norėtų Indiją patraukti į Vakarų bloką.

— o —

NETENKA NEI SAKYTI, kad šitie tarpkomunistiniai nesusipratimai—didelis džiaugsmas kapitalistams ir visiems komunistams priešams. Net ir prezidentas Kenedis tuo džiaugiasi.

Yra komunistinių partijų, kurios reikalauja, kad kuo greitesniu laiku įvyktų tarp Kinijos ir TSRS Komunistų partijų vadų pasitarimai, kad ten būtų išspręsti visi nesusipratimai, kad būtų eita prie vienybės.

Kai šitie žodžiai rašomi, Berlyne vyksta Vokietijos Demokratinės Respublikos (Rytų Vokietijos) Komunistų partijos suvažiavimas. Jame dalyvauja ir Tarybų Sąjungos Komunistų partijos delegacija su N. Chruščiovu priešakyje. Suvažiavime dalyvauja daugybės komunistinių partijų delegacijos, jų skaičiuje ir Kinijos.

Galimas daiktas, kad ten bus paliesti ir tie nesusipratimai—jų šaknys, jų atsiradimo priežastys, ir tai, kaip nesusipratimus pašalinti.

Buržuaziniai korespondentai Varšuvoje teigia, jog Lenkijos Darbininkų partijos vadovai, su Gomulka priešaky, bando tarpininkauti tarp Kinijos ir Tarybų Sąjungos, bando padėti tuos nesusipratimus išspręsti.

Kai kurių Azijos valstybių komunistinės partijos taipgi labai nepatenkintos esama padėtimi. Jos irgi nori, kad juo greičiau būtų visi nesusipratimai išspręsti.

2 p.—Laisvė (Liberty)—Penkt., sausio (Jan.) 18, 1963

J. GRIGISKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Jaučiamas katalikų kairėn linkimas

Nors katalikų hierarchija tebesilaiko tvirtai įsikibusi reakcijos, griežtai kovoja prieš bet kokią pažangą, betgi nemažai katalikų aiškiai linksta kairėn. Tai daugiausia katalikai darbininkai, kurių daugelis jau nebebijo socialistinių idėjų, net savo balsus atiduoda už komunistų kandidatus.

Žurnale "Nation" rašo Russell W. Gibson, Civilinių Laisvų Katalikų Tarybos nacionalinis sekretorius, taipgi Katalikų Socialinio Veikimo konferencijos vadovas. Jis nurodo, kad "Amerikos katalikų kairėjimas jau dabar pastebimas," kad vis daugiau ir daugiau katalikų įsitraukia į abelnas liaudies kovas.

Amerikoje yra apie 40 milijonų katalikų. Pagrindinės pramonės darbuose katalikai sudaro daugumą darbininkų. Bet tuo pačiu metu fašistinės John Birch Draugijos narių pusę taipgi sudaro katalikai. Prezidentas Kenedis irgi katalikas. Žinoma, dar sunku pastebėti katalikų kairėjimą Šiaurinėje Amerikoje, nors daug aiškiau matomas katalikų kairėjimas Europoje ir Lotynų Amerikoje. Ten katalikų masės kovoja už taiką, už taikingą visų tautų ir rasų sambūvį.

Popiežiaus Jono enciklika, paskelbta 1961 m. birželio mėn., taipgi rodo tam tikro katalikuose pakairėjimo. Popiežius jau nebesipriešina socializacijai, remia kovą už taiką, už kolonijalizmo likvidavimą ir t.t. Tai jau tam tikras nūsileidimas pakairėjusioms katalikų masėms, kurios kaip tik už tai ir kovoja.

Amerikos katalikų hierarchija, kaip žinoma, šaltai pasitiko popiežiaus encikliką, daugiausia nutylėjimu praleido. Lietuviškieji kunigėliai, palaikę šaltojo karo politiką, atominio karo trokšdami, taipgi ignoravimu encikliką praleido.

Daugelis pacifistiniai nusiteikusių katalikų spiečiai aplink American Pax Association, kuri kovoja už taiką. Chicagoje kairieji katalikai sudarė Katalikų Komitetą Demokratinėi Veiklai. Daugelyje kitų miestų kairėsnieji katalikai taipgi kuria savo veiklos komitetus. Tai vis daugiausia katalikų jaunimas įsitraukia į kovas už civilines laisves, už taiką, už tarptautinį sambūvį. Socialistinėmis idėjomis taipgi jie pradeda vis daugiau ir daugiau susidomėti. Bažnyčių lankymas sumažėjęs.

Lotynų Amerikoje aiškiai matomas smarkus katalikų masių kairėjimas, socializmo link palinkimas, aktyvus dalyvavimas kasdieninėse darbo žmonių kovose.

Thaddeus Stevens—trijų laikotarpių milžinas

Smagu prisiminti tuos žmones, kurie nepaprastai daug yra prisidėję prie žmonių pažangos. Vienas tokių—Thaddeus Stevens, trijų laikotarpių milžinas.

Thaddeus Stevens gimė 1792 m. Danville, Vt. Advokaturos jis mokėsi York, Pa. Advokatu praktikavo 15 metų Gettysburg, Pa. Paskui apsigyveno Washington.

Jaunasis advokatas Ste-

vens daug pasižymėjo ginčydamas teismuose iš vergovės pabėgusius negrus. Tam jis nesigailėjo nei lėšų, nei energijos. Jis visur irodinėjo, kad vergovė yra barbariška senovės liekana ir kad ji turi būti panaikinta.

Pirmasis jo veiklos už vergovės panaikinimą laikotarpis siekė iki Civilinio karo pradžios. Tai laikotarpis, kuriame federalinė valdžia dar neturėjo bendro vergovės klausimu nusistatymo, kai Kongresas dar priiminėjo kompromiso ir kitokių vergų savininkams pataikaujančius įstatymus. Stevens jau tada pliekė plantacijų aristokratiją, kritikavo ir prez. Linkolną už jo konservatizmą, kartais vergų savininkams nusileidimus.

Antrasis jo veiklos ir kovų laikotarpis buvo Civilinio karo metu, kai jis visas savo jėgas paaukojo, kad negrai būtų išlaisvinti ir vergovė amžinai palaidota.

Trečiasis laikotarpis—rekonstrukcijos metai. Stevens tuo laikotarpiu smarkiai kovojo būvusius vergų savininkus, kurie vienokiu ar kitokiu būdu bandė atsigriebti, savo plantacijas atgaivinti ir net vergoviškas sąlygas palaikyti. Jis net reikalavo Kongreso patraukti atsakomybėn ir apkaltinti prez. Andrew Johnsoną, plantacijų aristokratijai pataikaujantį. Stevens pasidarbavimu buvo Kongreso priimti 14-asis ir 15-asis Konstitucijos priedai, kurie praplėtė piliečiams civilines teises.

Šen ir ten pasidairius

Portugalija—katalikiška valstybė. Panašiai tokia pat kaip Ispanija. Per eilę metų visoje šalyje buvo plantacijų paplitusi legalizuota prostitucija. Tik neseniai diktatorius Salazaras su savo neva parlamentu pravedė įstatymą uždraudamas legalią prostituciją. Bet kai kurie aukšti valdžios pareigūnai ir ekonomistai tuo įstatymu rimtai susirupino, nes 40,000 jaunų moterų pakliuvo bedarbių eilėse. Sakoma, retai kuriai pasisekė gauti kokį nors darbą, nes šalyje krizė. Ta 40,000 arčiau eis į pogrindį ir ten užsiimdinės savo amatu.

Nūnai mūsų naujai atgimusioje Tėvynėje Tarybų Lietuvoje liaudis didžiūojasi turėdama daug pasižymėjusių dainių, kompozitorių ir įvairaus kalibro menininkų. Ir kodėl gi nesididžiuoti? Jiems vidurinio ir aukštojo mokslo mokyklų durys plačiai atdaros. Bet aš atsimenu laikus, prieš virš 60 metų, kuomet iš mūsų kaimiečių retas kuris te galėdavo laisgą parašyti, o bemokslės merginos, ypač Džukijoje, pynė dainas, visokiems gyvenimo poreikiams pritaikydamos. Tekdavo net stebėtis beraščių merginų gabumais, kurios sugalvodavo dainas ir dailiai dainuodavo.

Pennsylvanijos valstijoje Japonija stato nemažą fabriką dirbimui plastikų ir chemikalų. Sakoma, daugiau kaip pusė fabriko personalo vadovybės bus japonai. Tai mat, kaip kapitalistai greit susibroliauja. Juk šios dvi šalys ne per se-

Stevens niekaip negalėjo pakęsti rasinės ar tautinės diskriminacijos, reikalavo moterims suteikti balsavimo teises, kovojo prieš darbo žmonių išnaudotojus—Rockefellerius, Morganus, Vanderbilts, kurie Civilinio karo metu ir po karo nesvietiško išnaudavimo pagalba susikrovė milžiniškus turtus.

Mirė jis Washingtone 1868 m. rugpjūčio 11 d.

—:—

Viskas smarkiai kyla

Per pastaruosius 8 metus mūsų krašto pajamos pakilo 16 procentų, bet žmogėms vidurių opas pakilo dar smarkiau. Šiuo metu apie 50,000 amerikiečių dėl to kasdien negali savo darbo pareigų atlikti. Jiems tenka vidurių opas gydyti.

Per pastaruosius 5 metus gydytojų patarnavimas ligoniams pabrango 48%, advokatų patarnavimas—45%, lėktuvais kelionės—75%, televizijų taisymas—55%, aukštesnysis mokslas—100 procentų.

Darbo žmonių pajamos, tačiau, toli atsilikusios.

—:—

Tarybinis lietus

Centraliniame Kaukaze tarybiniai mokslininkai įtaisė galingus generatorius, kuriuos paleidus galima gauti lietaus.

Kai tik danguje pasirodo juodų debesų, tada generatoriai smarkiai paveikia debesį ir tada atsiranda gana smarkaus lietaus.

Tarybiniai mokslininkai mano, kad tokių generatorių pagalba bus galima gauti lietaus tose vietose, kur jo stoka.

Kenedis, sveikindamas kubiečių vadinamą brigadą, užtikrino, kad anksčiau ar vėliau jie vėl sugrįš į Kubą ir bus jos valdytojai. Aišku, nors ši grupė ir vadinasi "brigada," bet be JAV jėgos jie tos šalies nevaldys, valdonais nebus. Taisgi, jau čia yra atviras grasinimas Kubai.

—:—

Kolumnistas Drew Pearson "St. Petersburg Times" (12-15-62) nurodo, kad Kubą nėra pavojinga JAV. Jis sako, "Suomija su TSRS susisieks sauszemiu ir jos lavėlė ir nešvarią, melagingą politiką. Tas "dvasios vadas" viešai pasigyrė radio klausovams, būk jis gavęs nuo giminių iš Lietuvos laisgą, kuriam rašo, kad komunistai atėmė du vaikus iš giminačių ir išsivežė, nesakydami tėvams kur. Argi ne gėda tikybos mokytojai taip apsimeluoti ir skleisti nešvarią propagandą prieš mūsų gimtąjį kraštą?"

—:—

Neseniai škaičiau anglišką knygą, pavadintą "Silent Spring" (Tykusis pavasaris). Knyga parašyta jaunos rašytojos Miss Rachel Carson. Rašytoja pirmame knygos puslapyje stato klausimą: Ar mes nuodijamės vabzdžių purslais?

Toliau knygos lapuose ryškiai nušviečiama, kaip mūsų šalyje ūkininkai užnuodija maistą, purkšdami su DDT ir kitokiais nuodingais chemikalais javus, daržoves, vaisius, uogas ir viską, kas tik auginama žmonių maitinimui. Girišose apipurkšdami medžiai užmušiami kenksmingų kirminų, kurie naikina medžius. Bet tie patys nuodai užmuša ir žmonių mėgiamus marguo-

sius giesmininkus paukščius.

Šiandien kai kuriuose miškuose jau nyku tyku gražiojo pavasario dienomis—paukšteliai nebečiulba. Net ir kai kurie keturkojai nusinuodijo, bėsdami žolę, lapus. Upėse dažnai matosi plūduriuojant tūkstančiai negyvų žuvų. DDT nuodų jau daug surandama kai kurių karvių piene. O tą pieną ir maži kūdikiai geria.

Nurodoma, kad mes visi lėtai nuodijame savo sveikatą.

Nors mūsų šalis didžiūojasi dideliu maisto pertekliumi ir kartais numeta šiek tiek trupinių nedavaliusiems, badaujantiems, bet kiek toks maistas teikia naudos?

—:—

Pregresas

Ivykius sekant

Praėjusių metų gruodžio 29 d. prezidentas Kenedis buvo atvažiavęs į Miami, Fla., sveikinti buvusio Kubos belaisvius, kurie 1961 m. balandžio 17 d. ICA suorganizuoti, finansuoti, ir laivais nuvežti, darė puolimą ant Kubos. Daug jų žuvo, 12,000 paimti į nelaisvę, o keletas desėčių suspėjo pabėgti į JAV. Čia jie per visą laiką kėlė lermą prieš savo tėvynę Kubą. JAV pasalingai paruoštas užpuolimas ant Kubos buvo viso pasaulio pasmerkimas... Kenedis savo laiku pripažino, kad tai buvus didelė klaida. Jis sako, kad 1962 m. spalio 26 dieną padaryta protingiau... Nežiūrint, kaip protingai padaryta, bet tai padaryta, kai įsimašė Jungtinės Tautos ir TSRS.

Kenedis, sveikindamas kubiečių vadinamą brigadą, užtikrino, kad anksčiau ar vėliau jie vėl sugrįš į Kubą ir bus jos valdytojai. Aišku, nors ši grupė ir vadinasi "brigada," bet be JAV jėgos jie tos šalies nevaldys, valdonais nebus. Taisgi, jau čia yra atviras grasinimas Kubai.

—:—

Kolumnistas Drew Pearson "St. Petersburg Times" (12-15-62) nurodo, kad Kubą nėra pavojinga JAV. Jis sako, "Suomija su TSRS susisieks sauszemiu ir jos lavėlė ir nešvarią, melagingą politiką. Tas "dvasios vadas" viešai pasigyrė radio klausovams, būk jis gavęs nuo giminių iš Lietuvos laisgą, kuriam rašo, kad komunistai atėmė du vaikus iš giminačių ir išsivežė, nesakydami tėvams kur. Argi ne gėda tikybos mokytojai taip apsimeluoti ir skleisti nešvarią propagandą prieš mūsų gimtąjį kraštą?"

—:—

Toliau knygos lapuose ryškiai nušviečiama, kaip mūsų šalyje ūkininkai užnuodija maistą, purkšdami su DDT ir kitokiais nuodingais chemikalais javus, daržoves, vaisius, uogas ir viską, kas tik auginama žmonių maitinimui. Girišose apipurkšdami medžiai užmušiami kenksmingų kirminų, kurie naikina medžius. Bet tie patys nuodai užmuša ir žmonių mėgiamus marguo-

—:—

Džukelis

Kai jos kapa aplankiau

Kai slegia krūtine, širdy neramu... dėl buitines bedalės... tik prie kapo mylimosios ramumą randu... Rodos, kad kapas į mane prabyla... balsas toks ramus... man širdį paglosto švelnus.

Ir taip dingsta daug nuobodžių dienų—vienatvės apgaubtų... kai balsą aš josios, rodos, išgirstu:

"...Eik, kaipėjai pažangiais takais—takais, kur eina visi gerieji tavo draugai—darbo milžinai; kur šviečia saulutė skaisči: ten laimė ir tu surasi... kur žvaigždė rytuose kelią rodo taip žydri... tai kelias darbo žmonijos visos, kurio jai jau niekas nepastos..."

Ir taip dingsta man daug nuobodžių dienų ir bevilių valandų... krūtinėj lengviau, kai kapą mylimosios aplankau...

I. Vienužis

1962-X-25

PASAKYK

—Pasakyk, tėveli,
Ke žvaigždutės spindi?
Ar negali žmonės
Kaip žiedus jas skinti?
—Jų nepasiskinsi,—
Žvaigždės ne lelijos.
Žvaigždės ne lelijos,
Tik labai toli jos.
Jei drąsus išaugsis,
Būsi kosmonautas,
Tai galėsi skristi
Ten, link melsvo skliauto...
Iš arti pažvelgsi
Į žvaigždes, į saulę
Ir, gal būt, atrasi
Daug naujų pasaulių.

V. Laužikas
(Is "Lietuvos pionierius")

Redakcijos Atsakymai

Mary Clunas, Lowell, Mass. — Jūsų laiškus gautas. Kaip sužinoti apie Vytautą Kinderavičių, mes nežinome. Mums rodo, turėtumėte per savo gimines Lietuvoje tai sužinoti.

Brockton, Mass.

Streikas

Sausio 7 d. sustreikavo apie 3,000 avalynės siuvėjų, kurie dirba 18-jie dirbtuvių Brocktone, Rocklande ir Whitmane. Jie priklauso Brotherhood of Shoe Allied Craftsmen unijai. Reikalauja tuojau pakalti algas po 3 centus į valandą ir po dvi savaites apmokamų vakacijų, taipgi, kad 1964 m. vėl būtų pakelta algos po 3 centus per valandą.

Kompanijos spiriasi, kad darbininkas, kuris išsirs per pusmetį, praras darbą. Unija reikalauja, kad tik po dvejų metų ligos kompanija galėtų darbininką paleisti iš darbo.

Dvi kompanijos — Dartmouth Shoe Co. ir Doyle Shoe Co. jau susitakė. Manoma, kad ir kitos priims unijos reikalavimus.

Sausio 10 d. miesto knygyno patalpoje Birch "soids" reakcininkai laikė susirinkimą, bet susirinko tik apie 40 žmonių.

Lietuvių Literatūros Draugijos 6 kuopa nutarė pasveikinti "Laisvės" dalininkų suvažiavimą su \$10 auka.

George Shimaitis

Havana. —Iš Baltijos jūros tarybiniai laivai "Baltika", "Michail Kalinin" ir "Marija Ulianova" po du kartus per mėnesį atplauks į Kubą.

Justas Paleckis

Tarybinių respublikų Sąjungos keturiasdešimtosios metinės

Gruodžio 30 d. sukako 40 metų nuo tos dienos, kai Maskvoje įvyko pirmasis vi-sasąjunginis Tarybų suvažiavimas, kuris priėmė deklaraciją apie Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos sudarymą.

Tai buvo didelės reikšmės įvykis socialistinio valstybingumo raidoje ir svarbus principinis žygis nacionalinio klausimo sprendime.

Nacionalinis klausimas — vienas sudėtingiausių problemų visuomenės išsivystymo istorijoje. Kapitalistinėse sąlygose to klausimo teisingas išsprendimas platesniu mastu negalimas. Apie tai liudija eilė istorinių faktų, tokių daugiausių valstybių kaip Austro-Vengrija, sultoniškos Turkijos, caro Rusijos, o naujaisiais laikais hitlerinio "trečiojo reicho," fašistinės Italijos, bei kolonialinių imperijų žlugimas.

Marksizmo-leninizmo mokslas laiko nacionalinį-kolonialinį klausimą sudėtinge dalimi bendrosios proletarinės revoliucijos klausimo. Nacionalinės priespaudos ir nelygybės visiškai likvidavimas galimas tik revoliucijos keliu, tik nugalėjus kapitalizmą ir laimėjus socializmui.

Tautų vienijimosi procesas

Tarybų valdžia, vykdydama Komunistų Partijos programą, jau pirmomis spalio revoliucijos dienomis paskelbė "Rusijos tautų teisių deklaraciją," kurioje buvo užtikrinta visų tautų lygybė ir suverenumas, teisė laisvai apsispręsti ligi pat atsiskyrimo ir savarankiškų valstybių sudarymą.

Patį Rusiją persitvarkė kaip lygiateisių laisvų tautų federacija ir 1918 m. buvo priimta Rusijos Tarybų Federatyvinės Socialistinės Respublikos konstitucija.

Kitos — Ukrainos, Baltarusijos, Užkaukazio, o taip pat 1918-1919 metais gyvusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarybinės respublikos — kūrėsi kaip savarankiškai valstybiniai vienetai.

Tos tarybinės respublikos, įsikūrusios buvusiojo Rusijos imperijos teritorijoj, nors ir veikė išvien su Rusijos TFSR, tačiau buvo savarankiškos respublikos ir formalių tarpusavių ryšių neturėjo. Tik vėliau jos sudarinėjo dvipuses sąjungos sutartis.

1922 m. Lenino pasiūlymu buvo konkrečiai iškel-tas klausimas dėl tarybinių respublikų susivienijimo.

Leninas prieš Staliną

Stalinas, kuriam buvo pavesta paruošti susivienijimo projektą, iškėlė ir atkakliai gynė t. v. "autonomizacijos" projektą. Tai reiškė, kad visos tarybinės respublikos įstotų į Rusijos TFSR autonominių respublikų teisėmis. Tam griežtai priešino Leninas, kuris aštriai sukritikavo Stalino pasiūlymą. Leninas iškėlė sumanymą įkurti lygiateisių respublikų sąjungą, būtent, kad visos jos lygiomis teisėmis susivienytų bendroje Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungoje.

Lenino projektas susilaukė visų tarybinių respublikų Komunistų Partijos Centro Komitetų, vyriausybių, o taip pat plačių liaudies masių pritarimo.

Tas projektas ir buvo realizuotas 1922 m. gruodžio 22 d. Tą dieną priimtoje Deklaracijoje pažymėta, kad "TSRS yra laisvanoriškas lygiateisių tautų susivienijimas, kad kiekvienai respublikai užtikrintas laisvas išstojimas iš Sąjungos, kad įėjimas į Sąjungą atviras tiek esančioms socialistinėms respublikoms, tiek ir galinčioms susidaryti ateityje, kad naujoji sąjunginė valstybė bus tinkamu apvainikavimu dar 1917 m. spalyje sukurtų tautų taikaus sambūvio ir broliško bendradarbiavimo pagrindų, kad ji patarnaus ištikimai tvirtove prieš pasaulinį kapitalizmą."

Sudaryton vienington sąjunginė valstybėn įėjo Rusijos federacija, Ukrainos TSR, Baltarusijos TSR ir Užkaukazio Tarybų Federatyvinė Socialistinė Respublika (Gruzija, Armėnija, Azerbaidžanas).

Praėjusieji keturi dešimtmečiai aiškiausiai parodė lenininių dėsnių tvirtumą ir gyvybingumą. Per 40 metų įvyko nematyti pasikeitimai tarybinių tautų gyvenime, didžiausi istoriniai įvykiai, iš pagrindų sukrėtę senąjį pasaulį. Tarybų gi Sąjunga iš visų išbandymų ir sukrėtimų išėjo dar galingesnė, dar vieningesnė.

Prieš visokią nelygybę

Tarybų valdžia, vykdydama lenininę Komunistų partijos nacionalinę politiką, nesitenkino vien tautų lygybės dėsniu paskelbimu. Ji nai visomis priemonėmis rūpinosi apie išnaikinimą faktiškosios nelygybės, kuri susidarė dėl caro Rusijos kapitalistų ir dvarininkų vykdytos tautų engimo politikos. Buvo užsibrėžtas uždavinys pakelti carizmo prislėgtąsias tautas iš pilietinio, ūkinio ir kultūrinio atsilikimo ir padėti joms pasivyti centrinę Rusiją valstybiniu, ūkiniu ir kultūrinu atžvilgiu. Be šių sąlygų lygybė būtų tuščias šūkis, koks jis yra kapitalistiniuose kraštuose, kur daug šūkaujama apie tautų lygybę o faktiškai yra didžiausia nelygybė.

Pasiremdamos savitarpio broliška pagalba, visos sąjunginių ir autonominių respublikų bei sričių tautos pasiekė milžiniškų laimėjimų vykdančios Komunistų partijos programą liaudies ūkio ir kultūros statyboje. Šio suklestėjimo išdavoje pakraščių respublikos, kadaisė taip atsilikusios, pasidarė išvystytos pramonės šalimis. Tų tautų darbo žmonės padarė didelę pagangą ir žemės ūkio vystyboje. Iš smulkaus ir primityvaus technišku atžvilgiu jis pasidarė stambiu kolektyviniu, gerai techniniai apūrinutu ir mechanizuotu ūkiu. Smarkiais šuoliais vystėsi kultūra, nacionalinė savo forma, socialistinė savotūrinė, išaugo visų tautų darbininkų klasės ir inteligentijos kadrai.

Daugiau tautų po tarybine vėliava

Bendroji pramonės produkcija 1961 metais, lyginant su 1913 metais išaugo: Ukrainos — 29 kartus, Baltarusijos — 42 kartus, Kirgizijos — 67 kartus, Armėnijos — 70 kartų.

Nuostabiai pakilo visų Tarybų Sąjungos tautų kultūra.

Pasikeitimai, įvykę Tarybų Sąjungos tautų gyvenime, atsispindėjo ir jos sąstate. Šiuo metu Tarybų Sąjungą sudaro 15 sąjunginių respublikų. Po Vidurinės Azijos respublikos persitvarkymo buvo sudarytos naujos sąjunginės respublikos — Uzbekijos, Turkmenijos, Kazachijos, Kirgizijos ir Tadžikijos.

Išsipildė ir "Deklaracijoje" dėl TSRS sudarymo" išreikštas numatymas apie naujų sąjunginių respublikų įstojimą. 1940 metais į Tarybų Sąjungą įėjo naujai sudarytos tarybinės socialistinės respublikos — Moldavija, Lietuva, Latvija ir Estija.

Po Tarybų valdžios vėliava visa ukrainiečių tauta susivienijo į vieną valstybę, įvyko taip pat baltarusių tautos susivienijimas, o Moldavijos TSR susijungė ilgai perskirtos moldavų tautos dalys. Ir po Tarybų Lietuvos vėliava pirmą kartą po kelių šimtmečių susivienijo lietuvių žemės su Vilniumi, Kaunu ir Klaipėda.

Lietuva tarybiniu keliu

Praėjusieji 22 metai parodė lietuvių tautai jos pasirinkto tarybinio kelio teisingumą.

Tiktai broliškoje Tarybų Sąjungos tautų šeimoje, tik-tai sulariusi tarybinę valdžią, tą tikrą liaudies valdžią, lietuvių tauta tapo tikrai laisva ir nepriklausoma. Šiandien lietuvių tautai nebereikia drebėti prieš "šio pasaulio galinguosius," ji nebijo grasinimų, ji tikra dėl Vilniaus ir Klaipėdos, kurių buvo netekusi buržuazinėje santvarkoje. Lietuvių tauta žino, kad tiktai broliškų tarybinių tautų pagalba ji buvo igelbėta iš visiško išnaikinimo hitlerinėje vergijoje. Ji žino, kad į jos gyvybę ir laisvę, kurioms ginti visada pasiryžusi visa vieningoji Tarybų Sąjungos galia.

Mūsų šaunūs laimėjimai

Broliškų tarybinių tautų pagalbos dėka mūsų tauta sėkmingai likvidavo atsilikimą visose srityse. Nežiūrint milžiniškų karo nuostolių, Tarybų Lietuvos pramonė per trumpą laiką nepaprastai pakilo. Pramonės produkcija išaugo beveik 13 kartų palyginus su buržuaziniais laikais. O tokios senos ir anais laikais pavyzdžiui statytosios valstybės, kaip Danija, pramonė pakilo per 20 metų tik 2 kartus.

Gera žinoma, kokia dabar plati mūsų pramonė, teikianti įvairiausius gaminius nuo jūros laivų ligi moderniškų magnetofonų ir elektrinių skaičiavimo mašinų.

Išsipildė svajonė apie Nemuno hidroelektrinę, kuri jau sėkmingai dirba keletą metų. Greitais tempais statoma galingiausioji šiluminė elektrinė, kuri gamins 10-12 kartų daugiau elektros energijos, negu Kauno HES.

Žemės ūkio pertvarkymas socialistiniais pagrindais, darbo valstiečių susivienijimas į kolūkius iš esmės pakeitė Lietuvos kaimo veidą. Laisvas nuo išnaudojimo Lietuvos žemdirbis kuria

naują šviesų ir gražų gyvenimą. Jam į pagalbą atėjo dešimtys tūkstančių traktorių, kombainų ir kitų sudėtingų mašinų.

Nepaprastai išbujojo statyba, kuri vyksta mieste ir kaime. Gimsta toji mūrinė Lietuva, apie kurią tegalėjo svajoti geros valios žmonės seniau.

Klesti mūsų kultūra, švietimas, mokslas, menas, literatūra.

Pilnas šeimininkas savo krašte

Lietuvių tauta yra šeimininkas savo krašte, o kartu su tuo pilnateisiu visos Tarybų Sąjungos valstybinio gyvenimo dalyviu. Lietuvos liaudis ne tik tai laisvai, pačių demokratiškiausių rinkimų pagrindų renka savo respublikos aukščiausios valdžios organus ir vietos tarybas, bet per savo atstovus dalyvauja ir visos Tarybų Sąjungos reikalų sprendime.

Nauja, aukštesnė prasmė įgijo tarbinių žmonių patriotizmas. Mėlė savąjį tautai ir savąjam kraštui nieko bendra neturi su šovinizmu, siauro nacionalizmo jausmais, bet ji susiderina su tarybinių tautų draugystės ir brolybės jausmais, su proletarijų internacionalizmu, su meile didžiajai Socialistinei Tėvynei.

Tarybų Sąjungos keturių dešimtų metų nueitas istorinis kelias įtikinamai byloja apie Komunistų partijos vykdomos nacionalinės politikos teisingumą, apie marksizmo-leninizmo idėjinę galybę.

Binghamton, N. Y.

Sutiko Naujuosius Metus ir parėmė kovą už pastovią taiką

Pas mus jau yra priprasta, kad artimesni draugai susitaria ir stuboje susirenčia sudėtinį pabūvį, kad linksmiai praleistų vakarą bendrai. 1962 m. gruodžio 31 d. pas Stasį ir Martą Kaminskus, Johnson City, jų gražioje stuboje, susiruošę sau Naujų Metų sutikimą. Pobūvis buvo malonus, smagus, linksmas: buvo draugių pasikalbėjimų, malonių pasivaizdinimų, buvo puikiai, skoningai paruošta vakarienė.

Šiame pobūvyje, beje, buvo prisimintas gana svarbus klausimas — kova už tvirtą, pastovią taiką. Mūsų gerosios darbuotojos: draugės Marytė Kazlauskienė ir Marytė Kulbienė atkreipė dalyvių mintį į tai, kad be finansų jokio judėjimo sėkmingai negalima praveisti, o kova už tvirtą taiką yra svarbus ir būtinas reikalas. Tikrenybėje, šis reikalas visiems svarbus, tad visi ir turime smarkiau susirūpinti ir su padidintu ryžtu stoti į aktyvesnį darbą, kad 1963 metai būtų tais laimės metais, kuriems kova už stiprią pastovią taiką būtų laimėta.

Ivertindami tą svarbų darbą prisidėjo su dovana šiedraugai. Po \$2: J. Linonys ir I. M. Liuzinai. Po \$1: M. Kulbienė, S. Kaminskas, J. Krassauskas, N. Z., M. Kaminskienė, A. Z., K. Staninulis, Mrs. K., M. Kazlauskienė, E. Z., P. Yasilionienė ir O. Wellus. P. Mainionis 50 c. Viso \$16.50.

Keli draugai nors ir nedalyvavo aukščiau minėtam pobūvyje, o savo dovana įjungė su tais, kurie dalyvavo. Širdingas dėkui visiems už šią paramą tam

ST. PETERSBURG, FLA.

Pavyzdingas veikimas

Šiame mieste pagirtinas pažangiečių veikimas, daug gražaus darbo vagos nuar-ta. Ir daug yra tokių, kurie šį darbą sklandžiai apibūdina per spaudą. Tačiau iš šalies žiūrint negalima iškvesti nepridėjus dvylekio. Atvykusiem naujokam iš šiaurinių valstijų čia viskas įdomiau, net būna įdomesni, entuziastiški ir LLD 45 kuopos susirinkimai pramogos. Retą narį, narę nepamatysi susirinkime. Jei nematysi, tai bus buvęs dėl svarbios ištikusios kliūties. Visi stengiasi visados su visais praleisti laiką, pasikalbėti.

Šių keletos žodžių išreiškėju labiausiai į akį iškrito labai įdomus, gyvas metinis kuopos susirinkimas valdybos sklandūs raportai viso meto puikios darbuotės pateikti raštu, pradedant nuo pirmininko, susiekimų raštininko, turto rašt., išdininko, knygiaus, korespondento ir revizijos komisijos. Iš raportų, kaip ant tobulybės piešiamu paveikslo, buvo nurodyta, suminėta, kiek buvo pramogų, kas ir po kiek kartų atidirbo paskirtą nariui, narei darbą, kiek laimėta uždarbio per visą metą, o laimėta nemažai. Tų pramogų per visą metą įvykdyta visai eilė — dešetkai jų ir visos su labai didelėmis pasėkmėmis.

Ypatingai šiuo laiku, kai yra palankus oras, daug žmonių iš šiaurinių valstijų atvažiuoja šiltai žiemą praleisti, tad pramogos rengiamos tankiai. Tas tai duoda progą naujiem atvykėliams, svečiam, viešniom susitikti su senaisiais savo draugais ir užmegzti naujas pažintis, pasilinksinti.

Kitas, įvesta mada po susirinkimo duoti skanūs pietus ir už mizerną kainą. Todėl moterys šeimininkės tą dieną šaukštų puodų nemėgė ir rankas namie, žino, kad bus pietūs be darbo gaunami. O patiekalų prirengimui komisija būna vikri, sumani iš moterų ir vyrų, pavaišina gerai. Po užkandžių nariai ir svečiai linksminasi, vieni prie rekordinės muzikos pasišoka, kiti prie knygiaus stalo renkasi knygų pasiskaitymui, dauguma, matosi, leidžia laiką šiltuose pokalbiuose apie šiamę margame pasaulyje išskylančius svarbius įvykius, kurie kiekvienai domina, kartais karu liaudį užrūstina kėsindamiesi turčiai ant mažajęjų valstybių su ginklu jas pamokyti.

Kurie draugai, draugės anksčiau, prieš kelis metus čia atvažiavo, jie pasakoja, kad kai LLD kuopelė įsikūrė, buvęs veikimas ne toks, kaip dabar jis pastatytas. Tada buvę daug klaidų, nedaug buvę ir norinčių dirbti apšvietos organizacijos darbą. Bet dabar nariais kuopa išaugo ir vis nauji įsirašo, kiti persikelia iš kitų kuopų. Jau narių skaičius peršoko šimtine, o kai šį skaitlinę pasirodo su-

svarbiu tikslui. Pinigus siunčiam "Vilnies" Moterų skyriaus vardu. Draugės čikagietės jau gana plačiai tenai darbuojasi kovoje už stiprią pastovią taiką. Joms finansinė parama yra labai reikalinga.

Ona Wellus

sirinkimuose ir pramogose, pas visus pakyla ūpas, atsiranda energijos veikimui. Be to, svarbu paminėti, kad čia viešpatauja tarpe narių ir abelnai visų žmonių didis ir šiltas draugiškumas. Tai pagirtinas dalykas. Nortiečiai, jei norite peritikrinti šio miesto lietuvių draugiškumą, atvažiuokite, patirsite patys, be to, dar žiemos metu pasišildysite.

Vikutis

Pittsburgh, Pa.

Kaip kitur, taip ir pas mus prieš keliolika metų mes daugiausia kalbėjome, apart veiklos, apie piknikus, balius, šokių ir kitus pasilinksminimus. Dabar, nors labai nesmagu, bet daug kalbame apie ligas, dejonas, mirtį. Štai ir pas mus patį žangiam judėjime lapkričio mėnesį netekom draugų Stasio Ordos ir Prano Imbraso, apie kuriuos jau buvo rašyta. Gruodžio 9 d. netekom labai širdingos draugės Marijonos Česnienės, apie kurios mirtį, maniau, kiti draugai parašys, bet neparašė, tai nors suvėluotai biskį aš parašysiu.

Velionė Česnienė ir jos milrusi draugė Jokubą pažino-jau prieš virš 40 metų. Jokubas Česna mirė, rodos, 1926 m. Ji pasiliko našlė su 4 vaikais — dviem berniukais ir dviem dukrelėm, kuriuos rūpestingai ir gražiai užaugino. Mano akysė ir dabar stovi vaizdas, kada velionė pas mus Mikizro-ke svetainėj sėdėjo, o jos dukrelė Mariutė Česniukė pianavo ir mokė vaikų draugijėlė iš N. S. Pittsburgh dainuoti ir vaidinti. Kai ji savo dukrele didžiosios ir džiaugėsi, vaizduojė jos motiniškų džiaugsmų ašarų ir dabar negaliu pamiršti.

Kiek man žinoma, velionė paėjo iš Lietuvos iš pačios Dzūkijos — nuo Seirijų ar Lazdijų, kaimo nežinau. Buvo laisvamanė, prigulėjo prie laisvamaniškų organizacijų ir gruodžio 13 d. palaidota laisvose lietuvių kaplinėse.

Lai būva tau, drauge Česnienė, lengva šios šalies žemėlė, o tavo likusiai šeimai giliausia užuojauta.

Sunkiai serga A. Kudienė (buvusi Martinkienė)

Draugė Agnė Kudienė, išgulejusi 4½ savaitės ligoninėje, tapo parvežta į namus. Jos namų antrašas: — 3658 Perysylv Ave., Pittsburgh 14, Pa. Būnant ligoninėje ir namuose gavo daug užuojautos laišku ir daugelis ją lankė. Ji prašė, kad jos vardu padėkočiau visiems už suteiktą jai simpatiją žodžiu ir laiškais. Kada ji pasveiks, asmeniškai padėkos.

J. Miliauskas

GYDYT. SUSIRŪPINĖ

Švedijos sveikatos apsaugos ministerija oficialiai paskelbė draudžianti laisvai pardavinėti narkotikus. Narkotikų, kaip skausmą mažinančių preparatų, naudojimas plačiai paplito ir kenkia gyventojams. Švedijos sveikatos organai prieštarauja prieš pestafeno naudojimą. Atlikus tyrimus, paaiškėjo, kad, pastoviai naudodamiesi šiais narkotikais, daugelis moterų gimdo luošus vaikus.

Turkiška "antis"

Turkijos laikraščiai "Hiuriet", "Džumhuriet" "Vatan", "Jeni Istanbul" ir "Hiur vatan" niekad nepasizymėdavo ir nepasizymi objektyviu teisingu tarpautinių įvykių vertinimu. Jų negalima apkaltinti, kad jie, girdi, šykšti prasimanymų apie Tarybų Sąjungą ir socialistines šalis.

Šiomis dienomis šie laikračiai sukėlė baisų triukšmą ryšium su Turkijos gyvybos ministerijos atstovo pareiškimu, kad, girdi, "rusų lėktuvas perskrido Turkijos sieną". Tačiau įpratusiam meluoti ir prasimanyti plačių mastu laikraščiai "Hiuriet" vieno lėktuvo pasirodė aiškiai nepakankamai. "Ne! — šaukia, jis, — trys rusų lėktuvai pažeidė Turkijos sieną..." "Džumhuriet" ir "Vatan", vystydami fantaziją, "dragsiai", "ryžtingai" ir tiek pat neatsakingai priduria: "perskridę mūsų sieną trys rusų lėktuvai numetė bombas (?) trijų kaimų rajone..."

"Ne tik lėktuvai, — ilgiai negalvodamas, "patikslinka" "Jeni Istanbul", — bet ir rusų kariuomenės dalys tuo metu peržengė sieną. Tačiau turkų batalionas pasipriešino, ir pažeidusios sieną priešininko dalys buvo atremtos ir po to buvo persekiojamos Rusijos teritorijoje (?)"

Laikraštis "Hiur vatan" nutarė, kad likti nušalyje nuo sukulto melo ažiotazho būtų nedovanotina nuodėmė. Jis, tarvatom nusiganęs, kad ančių sezonas gali staiga pasibaigti, paleido nuostabiai absurdišką anti, kuri savo abejotina kilme nustebina netgi daug mačiusius fantastus.

"Plunksnos meistrai" iš "Hiur vatan" pavaiždavo "perbėgėliu" i "laisvąjį pasaulį" viena tarbinių jūrininkų, kuris dėl ūmaus abendicito buvo paimtas iš Tarybų Sąjungos laivo. Plaukusio pro Bosforą, vėliau buvo išsėdytas ir išsiustas i tėvynę. "Rusai, — begėdiškai skelbia laikraštis, — sužeidė jūreivį, kuris norėjo pasirinkti laisvę. Sužeistas slantai grūdėsi ligoninėje. Vėliau jis buvo nuvarvintas i laivą ir išvežtas i Rusiją".

Visa šia šmeižto mišrai-ne laikraščiai ikvriai siūlo skaitytojams turkams, kurie gerai žino, kokiais pavėsiais dvokia jiems žinomas "turkiškos anties" patiekalas.

S. Tuzlu

Bridgeport, Conn.

Sausio 6 d. įvyko LDS 74 kuopos metinis susirinkimas. Nariais nebuvo skaitlingas, nors buvo kuopos valdybos rinkimas. Į valdybą buvo išrinkti tie patys, nes gerai veikė.

Parėngimų komisija pranešė, kad ruošta sveikatos reikalais paskaita Dr. Stanislovaiciui buvo atidėta iš priežasties jo žmonos mirties. Yra ruošiamas parengimas su dainomis, dainas atliks Laisvės choras iš Hartfordo.

Po susirinkimo mūsų gspadinės buvo paruošusios skanių valgių ir gėrimų. Didelis joms aciu.

Šiame susirinkime J. J. Mockaitis išrašė į LDS du naujus narius. Jis sakė, kad greitai gaus dar 2 naujus narius. Ragino ir kitus kuopos narius pasidarbuoti.

J. Strizauskas

Sveikinimai ryšium su suteikimu Antanui Bimbai Istorijos mokslų garbės daktaro vardo

Gerbiamas drauge,

Tai jau baigiam 1962 kalendoriaus metus. Daug ko nemirtino jie mums paliko. Leiskite man tarti keletą žodžių dėl jūsų aplaikyto pagerbimo iš tėvynės Lietuvos. Jos mokslo vyrai pagerbė jus, esantį toli nuo gimtosios žemės, besidarbuojantį žmogaus gerovei, suteikdami jums Istorijos mokslo garbės daktaro vardą. Nors tai jūsų užpelnyta garbė, bet jaudinančiai džiugu jos sulaukus. Džiaugiamės jūsų įgyta garbe ir mes visi pažangiečiai. Prašau, priimkite mano šeimoms sveikinimą ta proga. Širdingai mūsų linkėjimai laimingų ir sveikata turtingų ilgiausių metų jums ir lšei.

Sukackų Seima
Worcester, Mass.

Brangus Drauge Bimba!

Širdingai sveikinam jus su suteikta garbe per Valstybinį Vilniaus Kapsuko vardo universitetą, kuris suteikė jums Istorijos mokslų garbės daktaro vardą.

Labai mažai yra tokių draugų, kurie taip daug ir atsidavusiai dirbtų dėl labo žmonijai. Jūs, drauge, pilnai esate užsitarnavę savo darbais toš šlovės.

Iš visos širdies linkime jums daug laimės ir sveikatos.

Janina ir Timothy Kudatzky

Didžiai gerbiamas ir mylimas "Laisvės" redaktorius A. Bimba,

Pavelykite man pasveikinti jus su jūsų tokia didele garbe, kurią jums suteikė mūsų brangi tėvynė Lietuva. Pamačius šitą iš Vilniaus telegramą toks džiaugsmas pripildė mano širdį, kad rodos, būčiau sulaukus didžiausią dovaną nuo ko nors.

Mielas redaktorium, nepažįsti asmeniškai mus visus montrealiečius, bet mes tave visi pažįstame, nes jūsų laikraštį "Laisvę", man rodos, dauguma skaitome. Gerai prisimenu, kai anais laikais ką tik buvai parvažiavęs iš sugriautos ir sunaikintos tėvynės. Aplankėi ir mus Montreale, ir toje šaltoj ir mizernoje salukėje ilgąs valandas kalbėjai ir aiškinau mums, kaip baisiai sunaikinta mūsų brangi Lietuva, kokias nežmoniškas kančias padarė Hitlerio gaujos. Ir išsipildė jūsų žodžiai, nes sakėi, kad, nenusiminkite, draugai, Lietuva su visomis Tarybų Sąjungos tautomis bus šimtą kartų laimingesnė ateityje. Ir štai per keliolika metų Lietuva atsistojo daug šviesesnė.

Tai, mielas drauge, ne tik nuo manęs ir mano Pranuko, bet nuo visų Montreale pažangių lietuvių, priimkite linkėjimus. Mes linkime jums ilgiausio amžiaus ir sveikatos, kad dar daugiau gero galėtum padaryti dėl mūsų ir mūsų brangios tėvynės Lietuvos.

Petrė Bendzaitis

Gerbiamas drauge,

Aš jus sveikinu tą titulą gavusį iš Tarybų šalies. Jie suprato ir įvertino jūsų darbą. Tūlas laikas atgal mes jūsų knygą studijavome pažangių unijistų tarpe.

Man kol kas sekasi. Nors gerai nemoku anglų kalbos, bet dalyvauju nuo lietuvių kaip LD atstovas Ateivių gynimo veikloje. Taipgi kiek galėdamas gelbsčiu pastangoms išlaisvinti mokslininką Morton Sobelį iš kalėjimo.

Man atrodo, kad 1963 metai bus pradžią pergalės prieš buržuaziją. Darbo klasė ims viršų...

Vincas Burda
San Leandro, Calif.

Mielas drauge Antanai,

Leiskite man pasveikinti jus su suteikta garbe—Istorijos mokslų garbės daktaro — per Vilniaus valstybinį Kapsuko v. universitetą.

Labai džiugu, kad Tarybų Lietuvoje gyvenantys draugai giliai įvertina mūsų užsienyje gyvenančių progresyvių judėjimo veikėjus. Nors mes ir toli gyvename nuo gimtojo krašto Tarybų Lietuvos, bet džiaugiamės ir didžiūojamės su kiekviena laimėta jos pergalė apšvieta ir progreso srityje per tenai gyvenančius draugus.

Jums suteikta garbė per Tarybų Lietuvos mokslų vadus nėra veltui, bet pilnai užsitarnauta: raštais, gyvu žodžiu ir sunkiomis pergyventomis dienomis, dirbant progresyvią apšvieta darbą nesuvyruojantį per daug metų.

Drauge, būk sveikas ir lai ta sveikata ir nepakertama energija tarnauja dėl jūsų dar per daug metų apšvietai progreso darbe!

J. K. Mažukna,
Pittsburgh, Pa.

Mielas Drauge Antanai,

Leiskite man paspausti Jūsų dešinę ir širdingai pasveikinti proga Jums suteikto šlovės Istorijos Mokslų Daktaro vardo. Jūs, mielas drauge, tai pilniausiai esi užsitarnavęs.

Kaip yra smagu mums, amerikiečiams, kad Tarybinės Lietuvos aukštieji mokslo žmonės nepamiršta ir mūsų amerikiečių pasi-

žymėjusių kovotojų ir rašytojų darbo klasės kovose.

Dar kartą karštai spaudžiu Tavo dešinę ir linkiu dar daug ilgų ir našių metų Tau, mielas drauge Antanai.

I. Klevinskas
Scranton, Pa.

Mūsų spauda "Laisvė" ir "Vilnis" mums pranešė, kad Lietuvoje įvertina mūsų pažangaus judėjimo pasišventusių veikėjų darbus. Ten draugas Antanas Bimba už daugelio metų trūsą ir pasišventimą apdovanotas—jam suteiktas Istorijos mokslų garbės daktaro vardas.

Garbė tau, Antanai, tu to pilnai užsitarnavai!

Mes džiaugiamės,
Juozas ir Ona Miliauskai
McKees Rocks, Pa.

Brangus drauge Antanai,

Siunčiu jums karštus sveikinimus proga jums suteikimo Istorijos mokslų garbės daktaro vardo. Man labai liksma matyti įvertinimą jūsų veikimo ir mokslų knygų parašymo. Nenuilsdami dirbate darbininkšame judėjime. Mudu su žmona linkime geriausios sėkmės visuose ateities žygiuose. Taipgi mūsų geriausius linkėjimus su Naujais Metais. Būkite sveiki ir laimingi.

S. ir Z. Penkauskai
Lawrence, Mass.

Gerbiamas drauge,

Sveikinu jus ryšium su suteikimu jums Istorijos mokslų garbės daktaro vardo. Aš velinu jums geriausios sveikatos ir sėkmės jūsų darbuose dėl liaudies ir laisvės žmonių ir dėl taikos visame pasaulyje.

Ta proga čia siunčiu penkis dolerius civilinių laisvių ir demokratinų teisių gynimo reikalams.

Draugiškai,

L. Bekis
Rochester, N.Y.

Along with the best wishes go all the congratulations that a greeting can express.

Joseph Egeris & Family
Nashua, N. H.

Brangus Bimba!

Gruodžio mėnesį Lietuvos Universitetas Jums suteikė Istorijos mokslų daktaro laipsnį. Tai vainikas už tas Jūsų mokslines-istorines knygas, kuriose pavaizdavote Amerikos mišninę-proletariatą. Labai džiaugiuos tokiu įvertinimu. Karštai Jus sveikinu, gavus Daktaro laipsnį. Anglų kalba parašyti Jūsų veikalai apie Amerikos darbininkų klasę, jos kovą, jos domėjimąsi marksizmu, parašyti iš dialektinio materializmo kalno žvelgiant į istorijos reikšnius, turi didelę reikšmę. Jie varpu nuskambėjo į darbo žmogaus širdį ir protą.

Vienas Jūsų veikalų prieš kelerius metus buvo išverstas į rusų kalbą. Apie šį veikalą viename autoritetingame rusiškame žurnale skaičiau nuosirdžią recenziją. Recenzentas pažymėjo: Jūsų knyga savo idėjinėje reikšmėje tapo viso Amerikos kontinento knyga.

Man malonu, kad Lietuvos mokslininkų susirinkime pirmuoju Jums istorijos mokslų daktarą pasiūlė mano bičiulis rašytojas profesorius B. Pranskus. Neseniai "Laisvėje" apie jį atspausdino mano straipsnį.

"Laisvėje" neseniai skaičiau Jūsų straipsnį-atsakymą oponentui, girdi, kapitalistas, mokėdamas už darbą, darbininko neišnaudoja. Jūs, remdamasis materialistine politine ekonomija, meistriškai-moksliskai įrodėte, kaip darbininkas fabrike sukuria vertę ir pridėdamąją vertę. Įrodėte: pelnas—tai neapmokėtas darbininko darbas, viršvertė, kuri lieka, išmokėjus darbininkui lašelį ir samdytojui atskaicius visas išlaidas. Tiesiog nustebau tokiu puikiu politinės ekonomijos žinojimu.

Juo labiau džiaugiuos Jūsų istorinių veikalų įvertinimu, kad Jūs 1930-1940 metais, kartu su Mizara, buvotė jautrus, doras mano rankraščių redaktorius. Daugiau tokių knygų!

A. Liepsnonis
Kaunas

Aš kartu su pažangiaisiais Amerikos lietuviams nuosirdžiai džiaugiuosi, kad Vilniaus universitetas suteikė jums tokį aukštą garbės vardą. Džiaugiuosi kaip šio universiteto dėstytojas, kad Jūs pirmasis, kuriam pokario metais buvo pripažintas šis vardas. Labai gaila, kad sąlygos neleido Jums asmeniškai dalyvauti Mokslinės tarybos posėdyje. Reikia tikėtis, kad artimiausioje ateityje Jūs turėsite galimybę paskaityti dėstytojams ir studentams keletą paskaitų iš Amerikos istorijos, susitikti su savo gyvyje šaitytojais.

V. Zenkevičius

Drauge Antanai Bimba,

Iš visos širdies sveikiname jus su Istorijos mokslų garbės daktaro vardo suteikimu.

Tai didelis jūsų ir visų dorų užsienyje gyvenančių lietuvių darbo įvertinimas, kurį užtvirtino mūsų senoji ir visame pasaulyje

garsaus Vilniaus universiteto mokslininkai, suteikdami jums garbingą vardą.

Žinoma, kad žiūrint į tą patį daiktą ir iš skirtingų vietų, matome skirtingus to paties daikto vaizdus. Tas pats yra ir stebint bei vertinant praities faktus ir įvykius. Vieni istorikai žvelgdami į praeitį sąmoningai ar nesąmoningai mato ir fiksuoja tik karalių ir imperatorių įsakymus ir gyvenimą. Kiti, nors ir mato žmones, bet parodo juos bespalvius ir nepajėgiančius kurti istoriją ir gyvenimą.

Bet jūs į praities įvykius žvelgiate plačiai ir iš teisingo kampo. Jūs istorinius faktus ir reiškinius aiškinate taip, kaip iš tikrųjų buvo. Jūs visų pirma matote žmones ir parodote juos ne nepasyviais, o kovojančiais už progresą, ir faktais demaskuojate tuos, kurie įvairiausiais būdais norėjo ir nori sustabdyti istorijos rato sukimą. Todėl jūsų moksliniai-istoriniai veikalai yra taip aukštai vertinami. Žinodami, kad jums, nežiūrint, jog metų našta apibėrė jūsų galvą sidabru, netrūksta nei kūrybinės ugnies, nei energijos ir jaunatviško entuziazmo, linkime sveikatos, sveikatos ir dar kartą sveikatos.

Ta pačia proga sveikiname ir jūsų gyvenimo draugę lšę, didelę jūsų pagarbą linkme.

Izolda ir Albertas Laurinciuikai,
Niujorkas, 1962, gruodžio 28

Mes ALDL 198 kuopos susirinkime apsidžiaugėme Lietuvos suteikimu jums garbės titulo ir jį įvertinimu Jūsų darbuotės. Sveikiname Jus.

George ir Eva Papėnas
J. ir M. Mozūraitis
Uršulė ir Vincas Burdai
Jos. Karosas
A. Taraška

Cherry Hill, N. J., ir apylinkė

Gyvenimo verpete—truputis ir apie save

Jau eina ketvirtas mėnuo laiko, kai gyvename šioj gražioj, patogioj vietoj, bet rodosi, kad čia išgyvenome dar visai trumpą laiką. Nežiūrint į visokius sveikatos negalavimus, bet kada tik kamai užsilaikai, tvarkingai gyveni,—tų negalavimų, tų sunkumų neįjauti. Gyvenimo sukūrys, kuriame randiesi, paliečia tavo nuo tų visų nesmagumų ir nepatogumų. Tai nėra laiko smarkotė ir kur nors kampe susikuprinusiam dejuot ir vaitot.

Faktinai aš jau jokio darbo neirbu, jokios atsakomybės ir apyskaitos prieš nieką neturiu, bet to "darbo" turiu daugiau, negu galiu atlikti. Bet tas mano darbas yra savanoris. Aš visur važinėju, slampinėju, tyrinėju, lyg ko tai ieškodamas, ko nepamatęs. Palaikau korespondencijas ne tik su Tarybų Lietuvos gyventojais, bet susirašinėju ir čia su daugeliu draugų ir draugių. Šalia to, daug sakitau, nes, be mūsų pažangios spaudos, iš Lietuvos ateina "Tiesa" ir daug kitų laikraščių ir kitokių spausdinių.

Kitas dalykas, tai kai tik laikas man leidžia, tai mokausi lietuviškai rašyti. Rašau apie viską, kas tik ateina man į galvą. Bet esu lyg ir susiglumijęs, nes prieš mano akis stovi dvi problemos, tai nežinau, į kurią pusę mano išmintis pakryps. Mat, turiu mintį rašyti apie gyvenimo atsiminimus, bet kada maišausi visur tarp lietuvių pažangiųjų, tai mano akys daug ką pastebi, ir mintis man diktuoja, kad apie tą, ką matau, reikia parašyti į spaudą, o jau tos spartos rašyme pas mane nėra, nes rankų pirštai dreba ir nuo ilgesnio sėdėjimo kojos sustingsta. Kiek galėdamas bandau tuos trūkumus nugaltėti ir pasirinktu tą savo "darbą" stumti pirmyn.

Aš su draugu Pranaičiu sausio mėn. 8 dieną važiuojau į Longport, N. J. Tai kurortų miestas, besidriekias nuo Atlantic City, prie Atlanto vandenyno, link atgijimų ir mudu su Elzbie Avalon. Kas do priežastis ta parlėksiva į savo gūstą. Nežiūrint, kad vaikai, kaip mėnėsių Filadelfijoj mirė savo tėvus, mus gerbia ir pažangaus nusistatymo moteris Marijona Smeltzer (buvusi Nakutienė). Marijona ilgą laiką kankinosi randa savame name, bet vėžiu, ilgą laiką gulėjo Einsteino ligoninėje. Ji buvo ištektėjus, bet jos vyras buvo kitatautis ir mažai rūpinosi jos liga, todėl Marijonos rūpinosi jos sesuo vėžiu. Marijona Smeltzer mirė, tai visą sunkumo našta krito ant Onos pečių. Vėlinė Smeltzer prieš mirį prašė seserį Oną, kad kai ji numirs, tai kad ji iš likusio jos turto duotų "Laisvę" \$100. Apie tą palikimą, kai draugė Smeltzer buvo laidojama, man ir Pranaičiui Ona pranešė. Tai mudviejų kėlionės ir Longport tikslas buvo pasiteirauti apie tą šimtinę. Bet kol kas tų pinigų negavome. Yra kliūčių kas link jos turto. Mat, draugė Smeltzer turėjo Filadelfijoj namą ant Nakutienės vardo, bet kol kas to namo be teismo negalima perduoti, nes jos vyras pasiėmė advokatą, nes jis būk turįs kokias tai privilegijas prie to namo. Kaip greit dalykas užsibaigs, jos sesuo Sheat tą šimtinę perduos.

Ta pačia proga, kadangi iš Longporto jau nėra toli iki Avalon, tai nuvažiuavome apžiūrėt mūsų "palocius". Viską radome taip, kaip išvažiuodami palikome. Arčiau Atlanto nesimato jokių žymių, kad ten būta sniego. Oras atrodo šiek tiek šiltesnis, negu aplink Filadelfiją. Bet kitais atžvilgiais viskas atrodo žiemiskai. Nesimato žydinčių rožių, jelių ir kitų gėlių; žolė pageltus ir nuplikus, medžiai ir krūmokšniai be lapų stovi, kaip kokie stiebai pastatyti. Bet neims daug laiko, iki saulėtės pakils aukštyn, padvelks šiltas pavasario vėjas, medžių pumpurai praskleis lapus, žolė pievutėse sužaliuos, parlėks apie bėgančius gyvenimo iš pietų paukšteliai čiulbės, pakraigės ir ant stogų bandžiai burkuos.

Su pavasariu, su gamtos

Connie Mugianis
Violet Taraškienė
Alex Mugianis
Mr. ir Mrs. A. Valaitis
F. Machulis
D. Machulis
Ksavera Karosienė
Oakland - San Leandro, California

Siunčiu pasveikinimą proga suteikimo jums Istorijos mokslų garbės daktaro vardo. Labai linksma naujiena.

Su didžia pagarba,
J. Staneslow, MD.

Sveikas, drauge Antanai. Priimkite nuo manęs nuosirdžius linkėjimus. Draugiškai,

Vera Smalstienė
Livonia, Mich.

Su džiaugsmu sveikiname ir spaudžiamė Jūsų dešinę. Tad gyvuokite ir darbuokitės dar ilgus ilgus metus.

Lucy ir Stasys Rauduvės
Pittston, Pa.

Labai atsiprašau tų draugų ir draugių, kurių sveikinimai pasilieka laikraštyje nepaskelbti. Visus paskelbti nebeįmanoma. Bijau nusidėti skaitytojams. Atleisite. Bet tikėkite manimi, jog visi sveikinimai ir linkėjimai yra lygiai vertinami ir ant visados pasilikis mano širdyje. Visiems eina mano širdingiausias aciu. Kol sveikata tarnaus, stengsiuosį jūsų pasitikėjimo ir linkėjimų nesuvilti.

A. Bimba

kienė užsimokėjo į LLD ir LDS metines duokles. Nesmagu, kad draugas Navalinskas negali kalbėti, bet kada kiti kalba, ypatingai apie svarbesnius gyvenimo nuotykius, tai tik šypsosi, juokiasi, galvą linguoja. Tėmijant Navalinską, kada kiti kalba, gali suprasti, kad jo išsireiškimo ir atjautimo impulsas išsivystas iki aukštesnio laipsnio, negu kitų. Draugas Navalinskas atrodo geriau, negu aš jį mačiau prieš 5 metus, kada jie praleido pas mus atostogas. Atsisveikinome ir palinkėję draugams Navalinskams sėkmės ir geros sveikatos, juos apleidome.

Važiuojame White Horse vieškeliu. Kaliaminkų mažai ant kelio. Sutrukdymo, laukimo nėra jokio. Mašina sklandžioai greitai bėga link namų. Neužilgo privažiuojame prie Egg Harbor, N. J. Šiame miestelyje juk gyvena keletas progresyvių lietuvių — Gailiūnas, Pečiulis ir Valantai. Jų visų adresus turime, bet jau vakaras, tai nėra galimybę visus aplankyti. Nusprendėme aplankyti draugus Valantus, 263 Bremen Ave.

Draugai Valantai šiltai ir draugiškai mus pasitiko ir priėmė. Draugai jau nejaunuoliai, bet, matyti, abu dar neblogai atrodo, laikosi tvirtai, senatvei nepasiduoda, skaito "Laisvę", seka ir interesojausi darbininkų klasės kovomis, patys priklauso prie progresyvių organizacijų. Tai džiugu ir malonu susieiti su tokiais lietuviuiais, greitai pajunti, kad randiesi tarp saviškių. Toks tokį greit pažino!

Trumpai pasikalbėjome bėgančiais reikalais ir gyvenimo įvykiais. Pasišėjo, kad draugai Valantai per šventes važiavo pas savo dukterį, kuri gyvena Cherry Hill, N. J., 210 Roosevelt Dr. Važiudami nusirito į pakalnę, tik jų laimė, kad mašina atsimušė į tvirtą geležinę tvorą, kuri ją sulaukė nuo tolesnio kritimo, nes toj vietoj gili žemuma, tai mašina būtų subyrėjusi į gabalus, o kas būtų atsitikę su draugais, tai visi galime suprasti. Nors išgastis ir sukrėtimas draugų buvo didelis, bet išsaugojo savo gyvybę. Tik įsivaizduokime, koki didelį ir skaudų smūgį gavo Kazė, kada mašina atsimušė į tvorą, mašinos durys atsidarė ir draugė išmetė laukan iš mašinos ant giliai įšalusios žemės. Tai baisu ir pagaltoti apie tai! Laiminga Kazė, kad nesutruko jos kaulai. Nors strėnos skausmai ją kankina ir vargina, bet kada nėra niekur trūkė kaulai, skausmai bus išgyvendinti.

Palinkėję draugams Valantams susveikti ir pergyventi nesmagumus, ypatingai Valantienei, ir atsisveikinę širdingus draugus, jų gyvenvietę apleidome.

Kelias, kuriuo važiuojame, geras. Nors naktis, bet kelias gerai apšviestas, apkelias viskas matosi. Tik retkarčiais sustinku su kita mašina. Mudu su Pranaičiu kalbamės ir džiaugiamės, kad mudvieji kelionė gerai pavyko, padarėme 197 mylias. Iš pasikalbėjimo padarėme išvadą, kad pirmos progos mudu vėl leisimės kelionėn, tik į kitas vietas, pas kitus draugus, o (Tąsa 5-tam pusl.)

4 p.-Laisvė (Liberty)—Penkt., sausio (Jan.) 18, 1963

"LAISVĖS" VAJUS

(Tasa iš 1-mojo puslapio)

niai įstojo į vajų, bet darbas sekasi. Punktus skiria Miamės Valilionienei.

Brooklyno vajininkas Valys Bunkus irgi gerai darbuojasi. Vazinėja pas skaitytojus, išrenka mokėstį už atnaujinimus, gauna ir naujų. Šį sykį pridavė gerą skaičių atnaujinimų. Gauta atnaujinimų ir nuo Juliaus Kalvaičio.

New Jersey vajininkai nepasilieka su darbu. F. Simkienė, arlingtonietė, ir A. Lukaitis, bayonietis, prisiuntė atnaujinimų.

V. Kralikauskas, Lawrence, Mass., prisiuntė naują prenumeratą. Jis gražiai darbuojasi, kad palaikyti savo miestą laimėtojų skyriuje.

Pittsburghui (LLD 87 kp.) pasidarbavo J. Mažeika, prisijungdamas naują prenumeratą ir atnaujinimų. Jis yra veteranas vajininkas, ir tikimės, kad jis įves savo miestą vėl į laimėtojų lentelę.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujinimų. Ji rūpestingai darbuojasi vajuos reikale, beveik kiekvieną savaitę gaunama rezultatų nuo jos.

A. Lipčius, Eddystone, Pa., kuris visuomeniškuose reikaluose smarkiai darbuojasi, nepraleidžia nei vajuos reikalus. Prisiuntė naują prenumeratą.

Kitas geras darbuotojas organizacijose, tai A. Zemaitis, iš Baltimorės. Jis ir vajuje gražiai darbuojasi, prisijungdamas atnaujinimų.

Negailima pamiršti J. Zebri iš Clevelando, jis ieško naujų skaitytojų, ir jam sekasi. Prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

Mažai gauname žinių iš Shenandoah, Pa., bet kiek išgali dirbti vajuje, tai visuomet su gerais rezultatais. K. Naravas prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

Mūsų geroji veikėja Vera Smalstienė, Livonia, Mich., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų. Tikimės, kad dar gausime gerų žinių nuo jos.

— o —

AUKŲ Į \$5,000 FONDĄ GAUTA SEKAMAI:

Hartford, Conn. — L. Zemaitienė prisiuntė sąrašą ir \$44. Aukojai:

A. Klimas \$25.00
J. ir M. Barnett 10.00
Alex Raymond 6.00

Po \$1: Ag. Dagilienė, J. Beržinis ir J. Kazlauskas (Wethersfield).

— o —

KITOS AUKOS:

LDS 142 kp. (per J. Mažeiką) Pittsburgh, Pa. \$15.00
M. Witkus, Kearny, N. J. 10.00
Marie ir Juozas Judžentai, Gulfport, Fla. 10.00
A. Zazas, Lake Worth, Fla. 6.00
S. Kazilionis, Cleveland, Ohio 6.00
A. Butkauskas, Brooklyn, N. Y. 5.00
P. Gavin, Tillsonburg, Canada 5.00
A. Reklaitis, Bristol, Conn. 2.00
J. Sikorski, Kearny, N. J. 2.00
J. Labunaitis, Pittsburgh, Pa. 2.00

Po \$1: J. Riklickas, Baltimore, Md.; Chas Aimont, Hollywood, Fla.; B. Bajoras, Kearny, N. J.; M. Zilionis, Hightstown, N. J.; Rose Sholis, Girardville, Pa.; F. Pikunas, K. Motuza, F. Čižauskas, Shenandoah, Pa.; Leocadia Stadolnik, Lynn, Mass.; J. ir B. Mazoniai, Clinton, Ind.; Ch. Cherka, Woodhaven, N. Y.; A. Jay, B'klyn, N. Y.; J. Vilimaitis, J. Severinas, Rochester, N. Y.; B. Jankauskas, St. Petersburg, Fla.; M. Klimas, Ramsey, N. J.; J. Mamonis, Brooklyn, N. Y.; Alex Chaponis, Port Carbon, Pa.

— o —

Aukų šį sykį gauta \$125. Anksčiau iplaukė \$6,142.13.viso gauta \$6,267.

Dėkojame aukotojams už dovanas, vajininkams už gražų pasidarbavimą.

"Laisvės" Administracija

Worcester, Mass.

"Laisvės" Vajaus Užbaigimui

BANKETAS-PIETŪS

Rengia ALDLD 11-ta Kuopa

Ivyks Sekmadienį

Sausio 27 January

Pradžia 1:30 Valandą Dieną

Lietuvių Svetainėje

29 Endicott St., Worcester, Mass.

Kviečiame visos apylinkės visuomenę atsilankyti, papietauti ir pasilinksinti. Tikimės turėti žymų svečių iš Washingtono, tai turėsime progą su juo susipažinti.

Rengimo Komisija

5 p.-Laisvė (Liberty)—Penkt., sausio (Jan.) 18, 1963

PHILADELPHIA, PA.

Rugsėjo mėnesį Philadelphiaje pradės veikti televizijos 12-ta stotis. Jis bus girdima New Jersey ir Delaware valstijose, vėliau bus praplesta ir kitose valstijose. Ši stotis bus be skelbimų, mokslo ir istorijos gyvdimui. Eina vajus su kėlimui aštuonių milijonų dolerių stoties įtaisymui. Philadelphia miesto pasiskirs pusę milijono dolerių.

Columbus su savo sandraugais 1492 metais perplaukė Atlantiką į 70 dienų. Antru kartu pasiekė San Salvador krantus į 117 dienų kalėdų išvakarėse.

Kad neįvyktų praeities pasikartojimai, mēras Tate paskyrė komitetą, kuris seks kęšių davėjus ir jų ėmėjus tarp dirbančiųjų miestui.

Robena kasykloje, kurioje žuvo 37 darbininkai, kompanija nori pradėti darbą, bet darbininkai atsako eiti į kasyklą bė užtikrinto saugumo. U.M.W lo-kalo valdyba sako: mes nestreikuojame, bet atsisakome dirbti be kompanijos ir mainų saugumo organų užtikrinimo, kad eksplozija nepasikartos. Du mėnesiai prieš paskutinę nelaimę buvo įvykus eksplozija ir žuvo du darbininkai.

Iš 37 sutikusių kasykloje mirtį, 34 buvo vedę: jie paliko 109 vaikus. Įsteigtas fondas nukentėjusių šeimynų šelpimui pasiekė \$50,000. Norima sukelti \$75,000.

Dėl sulaikymo "Skybolt" raketų Philadelphiaje netenka darbo 300 darbininkų. Kompanija sako, neturinti užsakymų, dirbtuvė turi būti pakeista kitiems darbams.

Valstijoje yra 336,000 bedarbių. Per paskutinius du mėnesius pereitų metų bedarbių skaičius padidėjo 24,000.

Sukėlimui biudžeto mokėklų reikalams norima pakelti taksus vienu centu pakeliui cigarečių. Sakoma, tas padidintų iplaukas \$2,200,000. Valstijoje surūkoma į metus 220 milijonų pakelių.

Salčiam pakilus nedideli ežerai ir upės tapo apkloti ledu. Žuvininkai eina žuvalti, ledui įlūžus, įvyksta nelaimių. Valdininkai pataria neiti ten, kur nėra vakščiojimo žymių, turėti čiūžes, ledui įlūžus pasilauki, kol pagalba pribus.

Sausio 11 d. LLD 10 kuopos susirinkimas buvo vienas iš gerųjų darbais ir tarimais. Susirinkime turėjo svečią draugą Buknį, "Laisvės" gaspadarių, iš Brooklyno. Jis pasakė kelis žodžius mūsų organizacijų ir judėjimo reikalais. Draugas Bekampis irgi dalyvavo su tikslu patirti, kiek randasi norinčių vykti į metinį "Laisvės" suvažiavimą. Sakė jau turįs pilną mašiną norinčių vykti. Manoma, bus graži philadelphiečių atstovybė.

Nusitarta rengti 50 metų vedybų sukakties paminėjimą, su dideliu parengimu, draugams Merkiams. Mažai yra mūsų tarpe tiek metų poroje išgyvenusių, išauginusių šeimynų, kurių vaikai vedę, turi anūkių ir anūkių. Išrinkta komisija

suradimui svetainės. Pri-sirengimo darbas bus su-tvarkytas LLD kuopos su-sirinkime vasario mėnesį. Paaukota \$50 pasveikini-mui laisviečių suvažiavimo. Išrinkta kuopos atstovas. Paaukota \$30 Ateivių gy-nimui.

Spaudos vajininkai pranešė, kad seni skaitytojai gražiai atsinaujina, su nau-jų gavimu esą sunkumų. Gaunama paramos "Lais-vės" išlaikymui. Už šiuos metus jau pasimokėjo 13 narių. Vasario mėnesio su-sirinkime turėsime pirmą šių metų knygą. Būkite su-sirinkime, pasimokėkite duokles ir gaukite knygą.

New Jersey policija pa-gavo daugelio krautuvijų plėšiką Weston L. Weed. Klausinėjamas pasakė, kad vogtasis pinigais aukojo Amerikos fašistų partijai, pasitenkinęs jų veikla. Poli-cijai klausinėjant fašistų lyderį Rockwell Arlingtone mieste Virginijoje, jis prisipažino, kad Weed norėjo istoti, bet, girdi, buvo ne-kaulo valdyba sako: mes nepriimame, nes neišlaikė jų patvarkymų. Apie aukavi-mą teigiamo atsakymo ne-davė.

Radijo stoties WIBC pranešėjai, priklausančios radi-jo-televizijos federacijai, rengiasi streikui. Kontrak-tas pasibaigęs su sausio pir-ma. Pasitarimai neduoda sėkmių. Pranešėjų savaiti-nė alga \$150, kitų stočių \$300. Sena sutartis leidžia savininkams atleisti ir pri-imti kitus pranešėjus be atsilankymo unijos. Unija reikalauja "seniority" tei-sių—neatleisti iš darbo be lokalo pareigūnų sutikimo, imti į darbą priklausančius unijos. Reikalaujama ir ki-tų pagerinimų.

1962 metais šalyje įvyko 3550 tsreikų, palietė dau-giau milijono darbininkų ir virš 16 milijonų darbo die-nų.

Piliėtis

Chicago. —American Me-dical Association viršinin-kai sako, kad jie nėra už-gyrę "Bayer" aspirinus, kaip geriausius vaistus nuo galvos skaudėjimo.

Paryžius. —Naujųjų me-tų šventės metu Francūzi-joje buvo 1,078 automobi-lių nelaimės, kurių metu 68 žmonės buvo užmušti ir 1,162 sužeisti.

Help Wanted Female

Excellent Opportunity for Registered Nurses

New 83 bed hospital. For all serv-ices and all shifts. Good starting salary \$150.00 per month, plus dif-ferential for evening and night du-ties. Liberal personnel policies. Wire, call or write to

Director of Nurses
La Puente Valley Community
Hospital
16195 E. Maine St.
La Puente, Cal.

Graduate Nurses Wanted

Who would like to work with the Physically Handicapped. This is a challenging opportunity, offering generous salary. Openings — Supervisory and Staff Unique chance to work with a Na-tionally Recognized Organization.

Excellent Working Conditions
Crotched Mountain Rehabilitation Center in the heart of the Monad-nock Vacation Region in Southern New Hampshire.

Write:

Dept. P. C.
MISS MARY RUTH PIPPEN

Crotched Mountain
Foundation
Crotched Mountain
NEW HAMPSHIRE

Cherry Hill, N. J.

(Tasa iš ketvirtio pusl.)

jų turime daug, nes veikė organizacijose per daugelį metų, prisidėję prie jų or-ganizavimo ir auginimo, kur tik mes nuvažiuosime, jie visur mus draugiškai ir širdingai pasitiks.

Kada visi mes senstame, kada mūsų gyvenimo saulė-leidis artinasi, — mūsų visų pareiga susieiti vieni su ki-tais, pasitart, pasikalbėt, Kelione su draugu Pra-naičiu patenkintas. Manau, kad draugai ir draugės, pas kuriuos apsilankėme, taip pat patenkinti.

Ir taip, geriausioj nuotai-koj, kiekvienas atsidūrėme savo kambaryuose. Štai jums faktas, kad pasimatymas su draugais yra gyve-nimo stimulus. Paprastai, nakties laiku pabundu 3-4 kartus, bet iš po kelionės at-siguliu 11 val. ir išmiego-jau iki 7 val. ryto, nė kar-tą nebūdęs.

J. A. Bekampis

Worcester, Mass.

LLD 11 kuopa ir "Laisvė"

Sausio 14 d. LLD 11 kp. pirmas šių metų susirinki-mas buvo vidutiniai skait-lingas. Kuopos komit. patei-kė metinį raportą iš metų veiklos, tik išdininkas J. Senkus negalėjo pribūti, nes serga ir randasi ligoni-nėje. Linkime jam greitai ir sėkmingai susveikti.

Kuopa turi virš 50 narių pilnai užsimokėjusių, iždas irgi geram stovyje — virš pora šimtų dolerių.

Tapo galutinai išdisku-suota kuopos rengiamas banketas "Laisvės" dalinin-kų suvažiavimui sveikinti. Bus pietūs sausio 27 diena, 1:30 val. dienos laiku, 29 Endicott St., kviečiame vi-

sus dalyvauti šiame pažan-gios spaudos rėmimo pobū-vyje. Įžanga \$1.50.

Susirinkimas nutarė siųs-ti delegatą į "L." dalininkų suvažiavimą. Delegatų iš-rinktas J. Jeskevičius, K. Kosulio pavaduotojas vajininkas. M. Sukackienė irgi važiuoja savo lėšomis daly-vauti suvažiavime, Kiek fi-nansinės paramos sukelsi-me, tai delegatas nuveš tie-siai suvažiavimui.

Kuopa turi parsitraukus "Vilnius" kalendorių plati-nimui, tai yra nemaža kny-ga, pilna informacijų, tik už \$1.

D. J.

Gardner, Mass.

Pataiša

"Laisvės" Nr. 3 (sausio d.), kur buvo aprašyta B. Menkevičiaus gyvenimas ir mirtis, įvyko klaida. Ten pasakyta: "Amerikon atvy-ko 1891 m. balandžio 18 d." Turėjo būti taip: Berna-sius Menkevičius gimęs Lietuvoje 1891 m. balan-džio 18 d. Amerikon atvyko prieš Pirmąjį pasaulinį ka-rą. Mirė sulaukęs 71 metų amžiaus.

P. K.

Pittsburgh, Pa.

LLD 87 kp. nariams

Lietuvių Literatūros Draugijos 87 kuopos susi-rinkimas įvyks sekmadienį, sausio 27 dieną, 3 val. po pietų, LDS 160 kuopos sve-tainėje, 1317 Reedsdale St., N. S. Pittsburghe.

Turėsime daug svarbių reikalų, kaip tai: rinkimas kuopos valdybos, išdirbi-mas 1963 metų veiklos pla-nas, pasimokėjimas duoklių ir kiti svarbūs reikalai.

Būtų labai gerai, kad vi-si nariai dalyvautų.

Kviečia kp. Valdyba

Invest with First Federal of Coffeyville

"INSURED SAVINGS"

Current Rate

4 1/2 %

Save by Mail

FIRST FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION
COFFEYVILLE, KANSAS

FOUNDRY HELP

Immediate Employment

Floor Molders — Maintenance Men — Crane Operators
Only well qualified men considered. We are an established California steel foundry — offering permanent positions. Wonderful place to work and really live. Write, giving experience and background in first letter. All informations held confidential.

Kay-Brunner Steel Products

999 MERIDIAN, ALHAMBRA, CAL.

HELP WANTED MALE

QUARTZ CRYSTAL

Engineers and Technicians

Expanding company has openings for qualified men in new engineering and development laboratory. Challenging oppor-tunities to make important contributions to the advancement of the art in oscillator and filter crystals. Contact:

Howard Dillon, Chief Engineer

Midland Manufacturing Company

3155 Fiberglass Road. Kansas City, Kansas FI 2-7950

FOUNDRY

ASSISTANT MELTING FOREMAN

— EXCELLENT IMMEDIATE OPENING —

Must have electric arc furnace experience; only qualified man considered; we are a well established California steel foundry. — Send resume to:

Kay-Brunner Steel Products

999 MERIDIAN — ALHAMBRA, CALIFORNIA

(All response held in strict confidence)

Washingtonas. — Tarp valdiškų ratelių yra nuo-monių, kad nėra reikalo prezidentui laikyti dažnas konferencijas su spaudos atstovais.

PARDAVIMAI

Namas Floridąj

Nekentėkite šalčių, atvažiuokite į saulėtą Floridą dėl geresnės svei-katos. Išgykite naują namą su visais įrengimais — elektra, gasas, karštas šaltas vanduo, centr. šildy-tuvai, atleik ir gyvenk. Yra 2 bedrms, living rm., kitchen-cabinet, didelis porčius, breezeway, bath-rooms tile-garage, formuota. Lan-gai aluminium, naujos mados; mie-to vanduo-sewer; prie autobusų li-nijos, netoli shopping center, beach-ų vanduo matyti. Lietuvių yra 4 šeimos; 32 auganti medžiai. Žemės lotas 6500 sq. ft., tik už \$10,000. Rašykite kada būsite. W. Zilaitis, 1818 Quincy Street, So. St. Petersburg, Fla. (1-10)

Help Wanted Female

OBSTETRICAL NURSING INSTRUCTOR

B. S. degree required, 200-bed JCAH general hospital in North-western Pennsylvania within easy driving distance of Pittsburgh. New, well-equipped professional School of Nursing affiliated with State Uni-versity. Opportunity for further study available. Liberal employee benefits include sick leave, retire-ment plan and 4 weeks vacation. Salary range \$5,200 to \$6,000 de-pending on qualifications and ex-perience. Apply to Administrator,

OIL CITY HOSPITAL
E. BISSELL AVENUE
OIL CITY, PA.

SPLENDID OPPORTUNITY OPERATING ROOM SUPERVISOR-INSTRUCTOR

Nurse with B. S. degree preferred but will consider equivalent in ex-perience. 200-bed JCAH general Hospital in Northwestern Pennsil-vania within easy driving distance of Pittsburgh. Newly built pro-fession School of Nursing with col-lege affiliation. Dual responsibility for teaching and supervision. Lib-eral employee benefit program in-cludes sick leave, retirement plan and 4 weeks vacation. Pleasant liv-ing quarters. Position available im-mediate. Salary open. Apply to Administrator,

OIL CITY HOSPITAL
E. BISSELL AVENUE
OIL CITY, PA.

REGISTERED

NURSES

— CALIFORNIA —

Attractive opportunity for gra-duates available in Southern California, near Disneyland. PALM HARBOR HOSPITAL A large 250 bed hospital needs R.N.'s in all departments and all shifts.

Opportunity for
CHIEF LABORATORY
TECHNICIAN

Centrally located in one of Southern California's largest resort areas. Opportunity for advancement unlimited. Lib-eral salary, yearly increases, bonus for shift differential, ex-cellent working conditions, other benefits. For further in-formation and interview, ap-ply, write, or call collect Mr. Palchikoff or Miss Mathews. JE 7-5160

PALM HARBOR HOSPITAL
Garden Grove, California

Help Wanted Female

REG. NURSE
ANESTHETIST

Needed At Once

Salary Open

50-Bed General Hospital

also

MEDICAL LAB
TECHNICIAN

Reg. Preferredly

Male or Female—Salary Open

X-RAY

TECHNICIAN

Salary Open

Liberal Personnel Policies
Write or Call Administrator

LEMONS B. WARNE
HOSPITAL & CLINIC
207-213 Mahontongo St.
Pottsville, Penna.

KRISLAI

(Tas iš 1-jo pusl.)

Labai didelė, bet pilnai užsitarauti garbė. Ypač tie amerikiečiai lietuviai, kurie po karo lankėsi Lietuvoje ir suėjo į asmenišką pažintį su tuo maloniu, nuosirdžiu, begaliniai atsidavusiu vadu ir kovotoju už liaudies laisvę ir gerovę, karštai sveikina Prezidiumo nutarimą. O Antanui siūnčia nuosirdžiausius sveikinimus ir linkėjimus geros sveikatos!

Brūklyniški klerikalų laikraštis labai džiaugiasi, kad „veiksniams“ sekasi pastoti kelią amerikiečių lietuvių palikimams savo giminiams Lietuvoje.

Bet tai juk tų žmonių nuosirdinimas ir apilėsimas! Dar daugiau: juk tai piktas išprievartavimas troškimų tų, kurie gyvi bėdamo norėjo, kad jų likęs turtas atitektų jų giminiams.

Didžiutis tokia baisia žulikių gali tikrai paskutiniai niekšai.

Vėliausi pranešimai kalba apie tai, kad Indijos premieras Nehru nenorįs nė kalbėti apie taiką su Kinija, apie kokius nors kompromisus dėl rubėjų.

Nieko gero iš tokio nusistatymo neišeis. Nehru turėtų tai suprasti.

Labai gražu, kad dienraštis „Freiheit“ savo angliskame skyriuje dažnai parašo apie Lietuvą. Bet, draugai, susimildami, meskite laukan „Kovno“, „Vilno“, „Williampol“, etc., nes tokių sutvėrimų Lietuvoje jau seniai, seniai nebėra. Yra tik **Kaunas, Vilnius, Vilijampolė**. Bent jau šalies sostinės pavadinimą, rodosi, neturėtų būti per sunku atsiminti.

Faraonų užkeikimo paslaptis

Faraonų epochos mumi-jose surastas gajausis iš visų žinomų medicos moksle virusų. Jam daugiau kaip 20 amžių. Įdomu, kad po keliasdešimt šimtmečių šis virusas tebegali sukelti ligas. Tai atrado Egipto mokslininkai-medikai Muhamedas Sajeas ir ez ed Dinas Tacha.

Egipto spauda pažymi, kad, suradus virusą, galima išaiškinti paslaptį priežastis, dėl kurių dažnai suserga archeologai, kasinėdami senovės Egipto kapvietes. Ši paslaptis yra ligos buvimas kraupiu „Faraonų užkeikimo“ vardu. Jos simptomai — smarkus kvėpavimo takų uždegimas. Dažnai liga įgauna alergijos formą. Pirmą kartą toks susirgimas buvo pastebėtas kasinėjant IV amžiaus koptų kapvietę.

Iš pradžių Sajedas ir Tacha studijavę nežinomas ligos požymius, tirdami Egipto muziejų archeologus ir darbuotojus. Po to, kai dėl jos prigimties neteko abejoti, mokslininkai pradėjo tirti pačias mumi-jas ir daiktus, buvusius kapvietėse. Jie dirbo daugiau kaip dvejus metus. Mokslininkai įsitikinę, kad senovės Egipto mumijos, kurios, kaip anksčiau buvo manoma, beveik garantuotos nuo griaunamojo mikroorganizmų veikimo, yra kitų ligų sukėlėjų.

P. Vasin

LENKIJOS PREKYBOS LAIVYNAS

Varšuva. — 1962 metais Lenkija pasistatė 21 jūrinį prekybinį laivą. Su pradžia 1963 metų Lenkijos jūrinis prekybinis laivynas jau turėjo 180 laivų, bendrai virš milijono tonų įtalpos.

SVEIKINA

Mūsų Aido choras progą šio sezono švenčių gavo nemažai sveikinimų bei linkėjimų. Štai ir šiose choro praktikose sausio 11-tą dieną mūsų choro mokytoja M. Stensler gavo sveikinimą bei linkėjimą jai siųstą ir sykiu Aidui iš mūsų gimtinės Lietuvos nuo Tarybų Lietuvos prezidento J. Paleckio. Sveikinimas tapo perskaitytas visiems choristams ir jie labai šiltai jį priėmė, išreikšdami padėką J. Paleckiu už prisiminimą ir linkėjimus.

Antras sveikinimas skaitytas nuo Jono ir Kastulės Rušinskų iš Kalifornijos, kurie dabar ten atostogauja, irgi priimtas gražiai, nes Kastulė yra ilgametė choro dainininkė, o Jonas visuomenės veikėjas.

Ir taipgi kiek vėliau J. ir I. Levana abudu užsimokėjo garbės narystės duokles ir linkėjo chorui ilgai gyvuoti ir dainuoti. Jie yra ilgamečiai choro rėmėjai.

Taigi labai džiugu, kad tiek sveikinimų choras gauna, kuriuos skaitome gana dažnai praktikų pertraukose. Ir reikia pasakyti, kad sveikinimai bei linkėjimai pridūda choristams daug energijos ir ūpo veikimui. O ypač ima džiaugsmas, kad mūsų Aidas ne tik kad Amerikoje, bet jau ir Tarybų Lietuvoje yra žinomas.

Taigi, varde Aido choro sveikintojams bei rėmėjams nuosirdžiai dėkoju.

Jonas Juška, sekr.

POLICININKAS NUŠOVĖ ISPROTEJUSI NUŠOGU

New Yorkas. — Mrs. Bella Lewis, 70 metų amžiaus, išbėgo gatvėn saukdama pagalbos. Jos sūnus Clifton, 41 metų, su ledo skaldytuvu grasino ją nužudyti. Tuo kartu važiuo du policininkai, R. Gaynor ir C. Norman, kurie ir paskubėjo į pagalbą. Clifton puolė policininkus: skaldytuvu perdūrė Normanui koją, parbloškė Gaynorį. Normanas dviem šūviais nušovė Cliftoną.

Pasaulyje jau yra 13,000,000 žydų

New Yorkas. — World Jewish Congress skelbia, kad pasaulyje yra 13,000,000 žydų.

Žydų randasi po sekama skaičių įvairiose šalyse: Jungtinėse Valstijose — 5,500,000; Tarybų Sąjungoje — 2,300,000; Izraelyje — 2,200,000; Prancūzijoje — 500,000; Argentinoje ir Anglijoje po 450,000; Kanadoje — 250,000; Rumunijoje ir Brazilijoje po 150,000; Maroke — 125,000; Pietų Afrikos Sąjungoje — 110,000; Vengrijoje ir Australijoje po 75,000; ir Urugvajuje — 50,000.

Paieškojimas

Padėkite man surasti brolį, 1944 m. praėjus pro Lietuvą karo audroms, sužinojau, kad kartu su vokiečiais pasitraukė į vakarus mano brolis Krūminas Juozas s. Jono, ir jo žmona Krūminienė-Mazalaitė Nelė. Paskutiniu laiku, prieš išvykstant į gyveno Kaune. Brolis Juozas gimęs 1913 m. Ukmergės apskr. Apie brolienę žinau, kad ji lietuvi ir kilusi iš Zemaitijos. Gyvendami Lietuvoje jie kūrė eilėraščių, daugiausia vaikams, ir darydavo knygų vertimus iš anglų ir vokiečių kalbų. Pasirašydavo slapyvardžiu Paliolis Juozas, kadangi gimęs Paliolės kaime. Prašau juos pačius, arba kas apie juos žino, pranešti man. Trena Savarauskienė-Krūminaitė, d. Jono, Ukmergės rajonas, Cėlvojų paštas. Mančusėnų kaimas, Lithuania, USSR.

LLD II apskrities konferencija konferencija

Didžiojo New Yorko ir New Jersey valstijų Literatūros Draugijos kuopų metinė konferencija yra šaukiama vasario 17 d. Kultūriniam centre, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Pradžią pirmą valandą dieną. Visos LLD kuopos prašomos išrinkti delegatus. Delegatų renkami: vienas nuo kuopos ir vienas nuo kiekvienos dešimties narių.

Kurios kuopos nelaiko susirinkimų, tai jų valdybos turi pasirūpinti, kad konferencijoje turėtų savo atstovybę.

Šioje konferencijoje bus išdirbti planai, kaip galima išvystyti kultūrinę veiklą po visas kolonijas.

Kviečia Apskrities komitetas:

J. Grybas
P. Bechis
M. Stakovas
S. Petkienė

Aido choro žinios

Po trumpų žiemos atostogų Aido choras ir vėl pradėjo intensyviai mokytis ir rengtis prie savo pavasarinio koncerto ir kitų išstojimų įvairiuose rengimuose.

Naujų Metų sutikimas pavyko gana gerai, turint mintyje, kad toks šaltas oras pasitaikė. Keletas užsiregistravusių svečių negalėjo dalyvauti vien tik dėl šios priežasties; tačiau oro atmaina nesulaikė mūsų aidiečių. Darbas pradėtas — turi būti padarytas, nežiūrint kokios aplinkybės susidarytų.

Šie aidiečiai sunkiai dirbo, kad paruosus tokią puiką vakarienę ir labai praverstų jų vardus paminėti Maistą pagaminome ir prie stalų patarnavo O. Čepulienė, N. Buknienė, N. Ventienė, V. Bunkienė ir S. Sasna. Choro pirmininkas J. Grybas ir V. Bunkus išpuošė salę, sutvarkė stalus ir dar padėjo šeiminkams.

Svečiai buvo patenkinti vaivšingoje aidiečių draugystėje; o Aido choras pasidarbė uždarbio.

Paskutinėse choro pamokose turėjome malonias vaives. Choristus pavaišino buvusieji Aido choro nariai Juozas ir Marie Judžentai, kurie dabar išvažiuoja apsigyventi į Floridą. Draugas Judžentas dainavo Aido chore ir vaidino operetėse per ilgus metus. Iš visuo-met linksmas ir pilnas špų žmogus. Publika jį labai mylėdavo, kuomet jis atlikdavo komedijanto roles.

Draugė Judžentienė pasakojo, kad jina dar dainavus prie mokytojų Eremino, kuris, kaip žinome, buvo pats pirmasis Aido choro mokytojas.

Abudu draugai Judžentai yra menininkai ir jie nuvykę į Floridą nenuleis rankų. Jie žada ir ten veikti toliau meno srityje taip, kaip čionai.

Palinkėdami Aidui sėkmingai darbuotis, Judžentai chorui iteikė dovaną — penkinę. Aidiečiai dėkoja už vaives, už dovaną, ir linki draugams Judžentams geriausių sėkmių!

H. F.

Londonas. — Gilus sniegas trukdo susisiekti.

PRANEŠIMAS

ST. PETERSBURG, FLA.

LLD 45 kuopa rengia labai šaunų Banketą, kuris įvyks Sausio-Jan. 24 d., ketvirtadienį, Laiskanešių svetainėje, 314 15th Ave. So. Pietūs bus geri ir už mažą kainą. Visi, kurie myli linksmą praleisti popietę ir skanią pietų pasivalgyti, ateikite laiku — 12 val. dieną. Rengimo komitetas (5-6)

Filmai

DAVID AND LISA

Šio filmo tema paimta iš vienos klinikos užrašų, kur gydomi ir tuo pačiu kartu mokomi jaunuoliai, kurių nesveiki pasireiškimai išsiskiria protinį neramumą. Visas filmas vaizduojamas vienoje paruošiamoje mokykloje, kur tarp kitų jaunuolių randasi ir David su Lisa.

David užaugęs turtingoje šeimoje, arogantiško būdo jaunuolis, nesiskaito su kitais mokiniais. Jis gabus moksle; bet turi vieną liguistą ypatybę, kuri jį visuo-met persekioja. Jis bijo, kad kas nors jo nepaliesų ir tuo pačiu vengia kontakto su mokiniais, jis vengia net ir pasisveikinti su kitu asmeniu.

Lisa — našlaitė, dar jauna būdama netekus motinos, gyvena nuosavam tamsiam ir mažam pasaulyje, įsivaizduodama save kaip du charakterius. Kartais ji žino, kad jos vardas yra Lisa, tuomet ji sukalbama ir linksma; bet ateina momentai, kuomet jinai mano, kad jos vardas yra Muriel — tada ji šalta ir nekalba nė su vienu.

Laikui bėgant, šie du jaunuoliai pradeda vienas kitu interesuotis, pradeda viens kitu pasitikėti, kas, žinoma, šiuo atveju yra svarbiausias reiškinys. David pradeda mokytis Lisa kalbėti gražiai ir taisyklingai; o Lisa pamažu pripratina jį prie artumo ir vieną dieną jiedu paspaudžia stipriai rankas. Pralaužia jiedu tą ledą, kuris skyrė šiuos du jaunuolius nuo žmonių, nuo artimųjų ir nuo viso pasaulio.

Tai šilta psichologinė drama apie du liguistus neramius jaunuolius, kurie surado vienas antrame or-timumą ir meilę.

„David and Lisa“ dabar rodomas Plaza kino teatre, 58 St. ir Madison Ave., New Yorke.

H. F.

FILMAS APIE T. SAJUNGĄ

Komercinė spauda garsina, kad N.B.C. per televiziją šios tinklus rodytų paveikslus apie Tarybų Sąjungą, kas įvyko per pastaruosius šešeris metus. Filmai bus rodomi kanalo 13-jo srovėje.

Iš laišku

„Gerbiameji: Gavau paskaityti Tamstų leidžiamą laikraštį „Laisvė“. Esu senutė ir norėčiau pasiskaityti, bet neturiu kas ji man užsakyti. Labai prašau, jei galėtumėte, man siųsti laikraštį. A. Ivoškevičienė, Raseiniai, Lietuva, USSR“

Mes gauname ne vieną tokią laišką, bet kadangi mūsų įstaigai laikraštį siuntinėti nemokamai neįmanoma, tai tikimės, kad gal atsiras iš mūsų skaitytojų geradarių, kurie „Laisvė“ užrašys kaip dovaną Lietuvos piliečiams, kurie nori ją skaityti. Tai būtų vertinga dovana.

„L.“ Administracija

New Yorkas. — Laikraščio savininkai iš streikuojančių spaustuvių ūnų jų vadai pradėjo pasitarimus.

Washingtonas. — Senato nariai tariai sutrumpinti laiką „filibusterių“ kalboms. Kaip dabar yra, tai „filibusteris“ gali kalbėti, kad ir 10 dienų.

Aido Choras

Sveiki, aidiečiai!

Matote, kur mes randamės. Sumanėme pamatyti Ameriką, pasirinkome kelionę busu. Blogumas tame, kad per daug nakties, tai šalį matome tik gabalais. Bet tas, ką matome, labai įdomu.

Geriausio linkėjimai visiems.

J. K. Rušinskai

Keliauk per Cosmos

LABIAUSIA PATYRĘS GRUPĖS IR PAVIENĖS KELIONĖS i LIETUVĄ ir Kitas Sovietų Sąjungos Dalls

PER COSMOS

Aplankyk Savo Gimines Visose SOVIETU SAJUNGOS DALYSE

COSMOS

Padės Jums Atsivilioti Gimines i SOVIETU SAJUNGOS IR RYTU EUROPOS 45 W. 45th St. Tel. CI 5-7711

Visų informacijų prašykite raštu ar skambinkite Cosmos Travel Bureau

„Laisvės“ Dalininkų Suvažiavimas ir

METINIS BANKETAS

Kviečiame visus į banketą ir dalininkus — suvažiavimą. Suvažiavime gali būti ir svečiai (ne šerinkinkai), tik jie negali balsuoti. Suvažiavimo pradžia 11 val. ryto.

Suvažiavimas ir banketas bus sekmadienį

Vasario 3 February

Banketo pradžia 6-tą valandą vakare

Banketas ir suvažiavimas bus

Russian-American Center Hall

(netoli nuo Williamsburg tilto)

Labai prašome iš anksto įsigyti banketui bilietą. Kaina \$3.50. Parašykite „Laisvės“ Administracijai, ir mes prisijusime jums bilietą.

61 Rivington St., New York City

Iš Brooklyno važiuojant per Williamsburgo tiltą, išlipkite Essex St. stoty.

Važiuojant iš New Jersey per Hudson Tubes, reikia išlipti Fulton St. stoty ir išlipus į gatvę reikia eiti Fulton gatve skersai Broadway iki Nassau St. Čia imti Jamaica subway ir išlipti ant Essex St. stoties. Išlipus į viršų, reikia pasiklausti Rivington Streeto.

Jei būtų blogas oras, traukiniais privažiavimas bus galimas.

„VILNIES“

KALENDORIUS

1963 Metams

Išleido Dienraštis „Vilnis“, Chicago, Ill.

KNYGA IŠ 128 PUSLAPIŲ. KAINA \$1.00

Gaunamas „Laisvės“ knygyne

TURININGAS RAŠTAIS IŠ ĮVAIRIŲ MOKSLO SRICIŲ

Gerų raštų su paveikslais yra iš Lietuvos. Nurodoma, kaip ten vystosi aukštasis mokslas, kaip gerinamas žmonių gyvenimas, tiek daug atsiekimų technikoje. Bendrai menas ir kultūra ten žydėte žydi.

Svarbus kūrinys, gilus šaltinis mokslinių raštų, įvairių informacijų; dailiosios literatūros prozoje ir poezijoje

Tuoju įsigykite jį ir pasinaudokite jo svarbiu turiniu. Užsisakydami adresuokite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Avenue
Ozone Park 17, N. Y.